MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIAN-LITHUANIAN WEEKLY — "OUR HAVEN" AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SAVAITRAŠTIS

Registered at the G.P.O., Sydney, for transmission by post as a newspaper.

LEIDŽIA: AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA.

Redaktorius: Vincas Kazokas. Redakcijos adresas: 13 Percy St., Bankstown, N.S.W. Tel.: 70-8395.

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.

PRENUMERATA

Ištisiems metams — £ 3.0.0.
Pusei metų — £1.15.0
Trims mėnesiams £ 1.0.0.
Atskiras nr. — 1/9.
N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose — £ 4.0.0. metams.

KOMERCINIAI SKELBIMAI

1 colis per 1 skiltį 12/-
Bendruomeniniai — 10/-
Skelbimų kaina vienai teksto eilutei arba jos vietai — 1/6.
Nuolatiniams skelbimams teikiama nuolaida.
Už skelbimų turinį neatsakoma.

PRENUMERATA ADRESUOJAMA:
Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.
Administracijos tel.: 649 9062

Sydney, 1962 m. gegužio 9 d.
Nr. 18 (680). Keturiolikti metai.

AUKOS PRASMINGUMAS

Dažnai esame užkluptі, kai kas nors prisiartina ir paprašo paaukoti tam ar kitam kilniam tikslui. Tautietis nėra nusiteikęs, kad jo paprašo paaukoti, bet, nežinodamas, kad tokia rinkliava bus, pažadą savo auką įteikti ateinantį sekmadienį.

Be šios rūšies rinkliavų mes dar turime eilę kitokių aukų: mes aukojame nuolatai, nes auka yra paremtas visas tautinis mūsų gyvenimas. Mes aukojame išmokėti visuomeninius namus, kurie pamažu tampa kultūriniai lietuvišku mūsų gyvenimo centru, mes aukojame tai ar kitai organizacijai, kuri savo ruožtu siekia reikšmingų tikslų. Mes aukojame laiką ir darbą, mokydami vaikučius lietuviškai skaityti ir rašyti, mes aukojame lankydami chorus, dramos studijas, tautinių šokių grupes, kurie yra labai svarbūs kultūrinio gyvenimo veiksniai. Mes aukojame vadovaudami organizaciniam gyvenimui, be kurio jokia tautinė veikla nebūtų įmanoma. Mes aukojame ruošdami paskaitas, norėdami supažindinti tautiečius su kuria nors gyvenimo sritim, su kuria nors idėja.

Kaip matome aukų lapas yra gana platus ir jį galima būtų išplėsti dar labiau. Dar platesnis individualus aukotojų sąrašas: darbininkai, moksleiviai, inžinieriai, kunigai, daktarai, mokytojai ir dar daug kitų profesijų. Visų jų pasiaukojimas sudaro tikrai pasigėrėtiną vaizdą.

Kiekvienas verčia savo darbo vagą net nepagalvodamas apie atlyginimą, nors ne vieno finansinė būklė yra nepavydėtina. Kaip gražu! Ar tai nėra idealistinis nusiteikimas?!

Tačiau stabtelėjus ties tuo idealistų aviliu ir įsižiūrėjęs pastebi, kad viskas gražu, išskyrus režisūrą.

Veikėjai sustoja rateliu, veidu į jo vidų ir davus ženklą, pradeda versti savo darbo vagą. Žinoma, šiai tvarkai esant, susidūrimas neišvengiamas. Susidūrus prasideda aiškinimasis, viens kito įtikinėjimas neteisingu ėjimu. Įtikinti oponento panaudojama viskas, kas tik žmogaus buvo išgalvota. Iškrapštomi iš po panagių neįtikėtini argumentai, tačiau jie neduoda lauktų vaisių. Priešingai, įtikinėjimams nesiliaujant, pasipriešinimas tvirtėja ir draugiška idealistinė darbo nuotaika blėsta.

Tuomet ne vienam idealistiniai nusiteikusiam pradeda pirštis mirtimi dvelkiąs klausimas: Ar prasminga jo auka, jo pasišventimas?

Šio klausimo paveikti, kaikurie pasitraukia iš viešojo mūsų gyvenimo. Neabejotinas nuostolis.

Mes išvykome iš savo krašto prarasdami viską, kas brangu ir artima, jiekodami laisvės, kuri yra brangiausia. Laisvė yra augščiausias individo ir tautos gėris, kurio siekiant pajungiamos visos gyvenimo sritys. Mūsų tauta veda žūtbūtinę kovą dėl šio didžiojo tikslo. Mes esame tos pačios tautos dalis ir jos siekimai bei kova yra mūsų kelrodis. Todėl kiekvieno mūsų darbo vaga privalo vesti į šį didįjį tautos tikslą. Jo siekti yra pašauktas kiekvienas, kurio auka yra prasminga, jeigu nuo to tikslo nenukrypstama.

Mūsų gretos yra silpnos. Mes negalime nuveikti didelių darbų, tačiau trys šimtai pasiryžusių karių, kurie užėmę palankias pozicijas ties Termopilais, senovės Graikijoj, sustabdė besiveržiančias į kraštą priešo armijas. Tik jų tarpe atsiradus išdavikui, jie paaukojo savo gyvybes dėl augščiausio gėrio — laisvės.

Mūsų priešai rafinuoti. Jų metodai įvairūs ir kartais nepastebimi. Kada mes ginčijamės, priešai nesnaudžia pakišdami mums mintį, kad mūsų ginčą dar padidintų, kad mus išskirtų ir nukreiptų nuo to didžiojo kelio.

Tad būkime atsargūs ir apdairūs, tuomet mūsų auka bus prasminga, mūsų pasiaukojimas teiks jėgų, o ne nusivylimo.

J. Petrašiūnas

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMAI

PAIKALBĖJIMAS SU MELBOURNO LIETUVIŲ KLUBO (INC) TARYBOS PIRMININKU p. JONU VALIU.

Faktas, kad šiandien Melbourno apylinkės bendruomenė nebeįsivaizduojama be Lietuvių Namų. Lietuvių Namai per ketvertą metų yra tapę reikšmingu veiksniu bendrose pastangose ugdyti lietuvybę jaunųjų tarpe, stiprinti bendravimą vyresniųjų santykiavime.

Sutiksi Lietuvių Namuose vadovus įvairių organizacijų, ten turinčių savas būstines, išvysi būrius mokyklinio amžiaus vaikų, dažniausia tėvų atlydėtus savaitgalio mokyklon, taip pat ir skautus, sportininkus, atvykusius sueigon ar kokion pramogon; matysi ir vyresniuosius, susirinkusius kokios paskaitos išklausyti, pasiimti knygos iš bibliotekos ar šiaip pabendrauti, pabūti draugėje.

Visi tie dalykai yra matomi, žinomi. Jais džiaugiamasi, didžiuojamasi. Ir nebe pagrindo: jie pasidarė galimi, nes tam reikalingas sąlygas sudaro Lietuvių Namai.

Kaip gi Lietuvių Namams sekasi, kokius rūpesčius jie turi, kokiomis viltimis gyvena? — tais klausimais dažnas tautietis susidomi. Kas gi apie juos geriau gali painformuoti, jei ne Lietuvių Namus betvarkančio Melburno Lietuvių Klubo (Inc) tarybos pirmininkas?

Pakalbintas MLK tarybos pirmininkas p. Jonas Valys noriai atsakė į paklausimus ir mielai dalinasi savomis mntimis.

* * *

— Aktyviajai mūsų bendruomenės daliai būtų įdomu išgirsti apie Lietuvių Namų darbus ir sumanymus. Pirmiausia norėčiau patiekti jums, Pone Pirmininke, bene patį pagrindinį klausimą: ar Lietuvių Namai pateisina savo buvimą?

....— Patsai gyvenimas yra davęs atsakymą į šį paklausimą, — atsakė MLK pirmininkas J. Valys. — Aš neabejoju, kad šiandieną Melburno lietuviškoji veikla tampriai suaugusi su Lietuvių Namais, ir jei Lietuvių Namų neturėtume, tai dėl to kentėtų lietuviškas reikalas. Dėl Lietuvių Namų reikalingumo dviejų nuomonių negali būti. Nuo pat mūsų atvykimo Melburnan pradžios savos pastogės reikalas buvo aktualus. Reikalas turėti mūsų visų tautiečių valdomas bei tvarkomas patalpas vėlesnių įvykių buvo išryškintas ir ilgainiui realizuotas. Norėčiau kiek patikslinti jūsų paklausimą — tęsė pirmininkas: — Lietuvių Namai turi rūpėti ne tik aktyviajai bendruomenės daliai, kaip sakote, bet visiems, be jokios išimties, lietuviams, kokių jie pažiūrų ar įsitikinimų bebūtų. Juk sąlygų sudarymas lietuvybei išlaikyti yra bendras reikalas. Prie jo reikia dėtis visiems, be jokio skyriojimosi.

— Tur būt, Ponas Pirmininkas sutiks, kad daugelis tautiečių įsivaizdavo turėsią kiek kitoniškus Lietuvių Namus, nei kad dabar turimi?

— Sutinku. Ir aš pats esu vienas iš tų, kurie nuo pat pirmos minties apie nuosavus bendruomeninius namus — o toji mintis gimė Melburno lietuvių draugijos susirinkime 1949 metais — tikėjo dviem dalykais, būtent: Melburno lietuviai gali turėti namus, vertus reprezentuoti skaitlingą mūsų bendruomenę ir, antra, galinčius apimti po savuoju stogu visus tautiečius. Turiu prisipažinti, kad iš vis tebetikiu, kad tokie dalykai yra galimi, jeigu tik mes laiku susiprasime, kad dideli darbai galimi atlikti tik vienybėje dirbant.

— Kokios būtų jūsų nuomone, Pone Pirmininke, svarbesnės priežastys, sukliudžiusios turėt visais atžvilgiais šaunius Lietuvių Namus?

— Gal, manau, nebūtų įdomu atkartoti ir šiaip jau visiems gerai žinomą istoriją. Niekam nepriekaištaudamas ir nieko nekaltindamas, norėčiau trumpai pasakyti, kad priežastimis reiktų laikyti: tautinės savgarbos pamynimą, nesupratimą reikalo būti vieningais lietuvybę liečiančiuose dalykuose. Prie to dar pridėsiu, kad trečia priežastimi laikyčiau mūsų tautiečių didelį nenorą skirtis su savuoju svaru lietuviškam reikalui.

— Kaip jūs žiūrite, Pone Pirmininke, į mintį turėti tik vienus namus Melburne?

— Bendruomenės nariai, iš tikrųjų, ir teturi tik vienus namus Melburne, kuriuos jie patys valdo ir tvarko, pavesdami juos — Lietuvių Namus — visiems tautiečiams, be jokių išimčių, ir jų organizacijoms naudotis.

— Kokia yra jūsų nuomonė, Pone Pirmininke, apie Lietuvių Namų paskirtį?

— Apie tai buvau užsiminęs. Tik pažymėsiu, kad paskirtis yra labai aiški. Ir ji, turiu pabrėžti, jau senokai nustatyta paties Melburno apylinkės bendruomenės narių susirinkimo 1953 metais. Tada susirinkimas, pasisakydamas dėl priemonių saviems namams įgyti, nutarė, kad Lietuvių Namai tarnauja lietuvių kultūros reikalams bei bendruomeniniams interesams. Tasai nutarimas, aišku, saisto ir tam reikalui sukurtąją organizaciją lietuvių namams valdyti — Melburno Lietuvių Klubą (Inc).

— Ar dabartiniai Lietuvių Namai patenkina Melburno lietuvių reikalus? Ar negalvojate, Pone Pirmininke, pirkti didesnių?

— Turimi namai, šiuo tarpu, prieš porą metų padarius patalpų praplatinimą bei pritaikinimą didesniems suėjimams, patenkina, kad ir nepilnai, esamuosius reikalavimus. Kartais būna gana ankštoka. Yra natūralu, kad norai, laikui bėgant, didėja. Būtų, žinoma, gera turėti didesnius namus ir patogesnėje vietoje susisiekimo atžvilgiu. Tačiau vargu ar jau pigiai galėtume rasti namus su didesniu sklypu sporto aikštei, kaip kad dabar turime. O aikštė jaunimui kaip patyrimas rodo, yra būtina. Kas dėl didesnių namų pirkimo — šiandieną būtų gal kiek per anksti apie tai galvoti. Reiktų pirma kiek praturtėti, sumažinti įsiskolinimą. Turiu pasakyti, kad toks klausimas priklausytų spręsti Lietuvių Namų dalininkų — MLK narių susirinkimui.

(Pabaiga psl. 2)

J. Tysliava

MAMYTĖ

Mamyte mano mano brangioji,
Vargo dalužėj auklėjai mane.
Tave apleidau — toly klajoju,
Mano Mamyte, tave mylėjau...

Savo lūšnelę andai apleidau, —
Liko Mamytė — ašaros liko...
Saulė pakilus vėl nusileido, —
Žemės kelionė sielai netiko.

Amžinos jūrės ūžė bangavo,
Baltosios gulbės saulei budėjo...
Grakščios undinės laimę dainavo, —
Manęs klajūno nepalytėjo.

Mamyte mano, mano brangioji,
Ilgesio laumės mane bučiuoja...
Žeme klajojęs — jūrą godoju,
Tave, Mamyte, saule myluoju.

Melbourno numeris

Šį "Mūsų Pastogės" Melbourno numerį parengė redakcinė komisija: **Krausas Antanas, Vaičaitis Adolfas ir Zubras Albertas.**

"Mūsų Pastogės" Melbourno numeris išleidžiamas ALB Melbourno Apylinkės, bendruomeninių organizacijų bei institucijų aukomis. Taip pat prie šio numerio išleidimo savo aukomis prisidėjo šie asmenys:

Adomavičius J., Arnastauskas J.;

Baleišis A., Baltokas K., Baltrūnas L., Barkus L., Bieliauskas V., Bulakienė M.,

Balčiūnai J.E. (vyninė — 295 Victoria Str. Abbotsford — tel. 42-6603);

Chmieliauskas L.;

Didžys V., (gydytojas), **Daumantas K., Daugvila V.;**

Grybas J.;

Kaunas Iz. (gydytojas), **Kemešis J.,**

Krausas A. (Liet. plokštelių centras "Tėvynės Garsai". Parūpina visas Vakaruose pasirodančias liet. plokšteles ir knygas, 4 Grandview Ave., Maribyrnong, tel. FU 8382);

Kuzmickai J.K. (Vaisių, daržovių ir saldumynų krautuvė, 30 Melrose St. Nth. Melbourne);

Kuzmickas K. (Agents Paynes, Property Pty. Ltd. 134 Bourke str., Melbourne, tel. 32-4311. Parduodama namai, krautuvės, sklypai. Po darbo skambinti 30-2095);

Klimas A. (statybininkas, 217 Gold Str., Clifton Hill. Tel. JW 2815);

Kazlauskai V.K. (Milkbaras — saldumynai, rūkalai ir milkšeikai. 98 Lygon Str., Carlton. Tel. 34-9597);

Lynikas K.;

Mikalauskas K., Mikaila A., Meiliūnas J.,

Mašanauskas J. (Statybininkas, 2 Windowran Drive, Mitcham. Tel. 87 1629);

Mičiulis P. (Pauls Service Station, kampas Stephenson Rd. ir Alexander Str. Mt. Waverley. Tel. 27-2286);

Normantas J., Paškevičius H., Pocienė R., Popeliučka V., Povilavičius J., Pelenauskas J., Petkevičius B., Petrašiūnas J.;

Ramanauskas A. (Kirpykla ir rūbų valykla. 306 Moreland Rd., W. Brunswick. Tel. 36-7780);

Santas J., Talačka A., Varapnickas A., Vaitkus Ig., Varškys J., Valys J., Vaičius P., Zabiela B.;

Žilinskas A. (Hispano — American Travel Bureau, 20 Hardware Str., Melbourne, Tel. 67-3888).

ALB Melbourno Apylinkės Valdyba (praėjusių metų): A. Krausas — narys kultūros ir švietimo reikalams, J. Petrašiūnas — pirmininkas, F. Tamošaitis — vicepirm., stovi K. Baltokas — iždininkas, J. Pelenauskas — sekretorius.

NAUJA VALDYBA

Balandžio mėn. 29 d. MU salėje Colingwoode įvyko Melbourno ALB Apylinkės visuotinis metinis narių susirinkimas. Jame išrinkta naujai kadencijai valdyba, kuri jau pasiskirstė pareigomis šiaip: **B. Zabiela** — pirmininkas, **J. Dudėnas** — vicepirm., **J. Adomavičius** — sekretorius, **P. Dargis** — iždininkas ir **J. Normantaitė** — narys kultūros ir švietimo reikalams. Plačiau apie susirinkimą kitam numery.

★

Anglijoje 39 m. anglas John C. Wimpenny sukonstruktavo lėktuvą, varomą žmogaus jėga ir nuskrido apie 1000 jardų.

★

Egipte įvyko pasikėsinimas prieš prezidentą Nasser. Pasikėsinimas be pasekmių.

★

Amerikiečiams tebevykdant Pacifiko vandenyno salose savo atominių ginklų bandymus, rusai taip pat planuoja atnaujinti savus bandymus. Daugelyje kraštų vyksta demonstracijos, reikalaujančios atsisakyti atominių ginklų.

★

Olandų Naujojoje Gvinėjoje buvo nuteisti indonezų desantininkai, kuriuos olandų kariuomenė dalinai sunaikino, dalinai paėmė į nelaisvę. Indonezijos vyriausybė veda derybas su Sov. Rusija, kad kuo greičiau Rusija pristatytų ginklų ir amunicijos.

Šį Mūsų Pastogės padidintą numerį išleido Melbourno lietuvių bendruomenės apylinkė. Visą medžiagą patiekė Redakcinė komisija. Nors ir dešimtyje puslapių vistiek nebuvo įmanoma sutalpinti visos prisiųstos medžiagos. Su autorių ir Redakcinės Komisijos sutikimu likusią medžiagą panaudosime Mūsų Pastogės vėlesniuose numeriuose. M.P. Red.

Motinos Dienos Įkūrėja

1925 m. į vieną Philadelphia'jos viešbutį įžengė augšta, ryžtinga, pilna energijos moteris ir įėjus į posėdžių salę, kur buvo susirinkę karių Motinos, jas užsipuolė įžūliais kaltinimais, kam pardavinėja gvazdikus su uždarbiu Motinos Dienos proga. Šios moters nuraminti nepasisekė. Pagaliau buvo iššauktas policininkas, kuris ją areštavo už triukšmo kėlimą. Tai vienas iš mažų įvykių Miss Anna Jarvis gyvenime. Ji pirmoji iškėlė mintį įvesti Motinos Dieną.

Kai teisėjas trumpai apklausinėjęs Miss A. Jarvis paleido, ją aplankė vienas žurnalistas.

Pražilusi Miss Parvis sėdėjo kėdėje ir žiūrėjo į savo motinos portretą.

— Miss Jarvis, kodėl jūs nesiliaujate kariavus prieš visą pasaulį? Jūs turėtumėte jaustis laiminga, įsteigus Motinos Dieną.

— Jie sukomercino ją, — atsakė Miss Jarvis. — Ar skaitėte, ką parašiau prezidentui Coolidge?

Jis linktelėjo galva. Tas laiškas buvo atspausdintas laikraščiuose.

— Aš stengiuosi visokeriausiais būdais paveikti, kad Motinos Diena netaptų nužeminta individualių asmenų ir organizacijų, kurie tą dieną naudoja tiktai pasipelnymui.

— Bet Miss Jarvis, — spyrėsi žurnalistas, — niekas nebando pelnytis iš Motinos Dienos. Jūs pati metų metais raginote, kad baltas gvazdikas taptų Motinos Dienos simboliu. Jūs visą laiką raginote žmones siųsti sveikinimus ir telegramas motinoms.

— Kitaip sakant, jūs norite pasakyti, kad mano pergalė tapo mano pralaimėjimu. Tai yra keistas paradoksas mano gyvenime.

Tai nebuvo pirmasis ir vienintėlis paradoksas Anna Jarvis gyvenime. Nors ji buvo gana graži, ji neištekėjo. Ji gimė 1864 m. Grafton'e, Virginia ir tenai išaugo į gražią, augštą raudonplaukę merginą. Pasakojama, kad jaunystėje ji skaudžiai nusivylė meile ir po to, sudužus iliuzijom, ji nusistatė prieš vyrus.

Baigus Mary Baldwin Colege, 1883 metais įstojo mokytojauti į mokytojų seminariją, nors nebuvo jai pinigai reikalingi: našlė motina turėjo užtektinai pragyventi ir palikti vaikams. Po kelių metų Anna, jos motina, ir jaunesnioji akla sesuo persikėlė gyventi į Philadelphią. Anna čia dirbo draudimo įstaigoje. Ji čia ir praleido savo 20-tus ir 30-tus metus. 1905 metais mirė motina. Tai buvo sunkus smūgis, bet ir nauja era jos gyvenime.

Ji buvo 41 metų, puikių namų šeimininkė, globėja aklos sesers ir paveldėtoja viso motinos palikto turto.

Begedint mirusios motinos jai ir kilo idėja įsteigti Motinos Dieną.

Pirmiausiai ji pasiūlė Philadelphia burmistrui Reyburn įsteigti Motinos Dieną, pagerbiant visas gyvas ir mirusias motinas. Tai buvo pradžia. Ji pradėjo rašinėti laiškus į visus pasaulio kraštus. Susirašinėjimas su įvairiausiais asmenimis, kurie, jos nuomone, galėjo turėti bent kokios įtakos, reikalavo didelio pasišventimo, nes kitiems reikėdavo reikalą aiškinti plačiau ir papildomai atsakinėti į laiškus. Rezultate ji metė dirbus ir visą laiką pašventė šiai misijai.

Greit jos namas pasirodė permažas jos raštinei. Nusipirko šalimai esantį namą. Po trumpo laiko ji buvo kviečiama įvairių organizacijų skaityti ta tema paskaitų. Taip pat ji spausdino įvairias brošiūras ir jas dalino nemokamai. Tas pareikalavo gana didelių išlaidų, bet apie tai ji nesirūpino.

Tuo pačiu laiku kitos moterys reikalavo lygių teisių, bet Miss Jarvis kova buvo kitokia. Kas gi gali atsisakyti ir prieštarauti tokiam gražiam dalykui, kokį propagavo Miss A. Jarvis? Kova pirmiausiai buvo laimėta Virginia ir Philadelphia valstijose, priėmus ir oficialiai paskelbus Motinos Dieną, o po to pasekė ir kitos Amerikos valstijos.

Anna Jarvis, paskatinta pirmųjų rezultatų, neatlyžtamai dirbo toliau važinėdama su paskaitom bei rašinėdama laiškus. 1914 m. Amerikos senatas ir įsteigė Motinos Dienos šventę.

Jos didysis tikslas buvo atsiektas, kai Prezidentas Woodrow Wilson pasirašė proklamaciją, kad antrasis Gegužės sekmadienis skiriamas Motinos Dienai (jos motinos mirties diena). Bet šito jai neužteko. Prieš akis dar buvo visa pasaulis. Rašymas, paskaitos, begalinės brošiūros tęsėsi toliau. Jos pasisekimas buvo gausus, nes 43 valstybės dar jai gyvai esant pripažino Motinos Dieną.

Deja, triumfas apkarto. "Jie Motinos Dieną pavertė bizniu! Ne to aš norėjau. Mano tikslas Motinos Diena motinos pagarbai, o ne pasipinigavimui", — ji rašė visiems laikraščių redaktoriams.

Ypač ji gėlių pardavėjus laikė savo didžiausiais priešais, neskaitant sveikinimų kortelių leidėjų, saldainių gamintojų ir kitų, kurie pelnėsi Motinos Dienos proga.

Gėlių pardavėjų reprezentantai nuėję pas ją aiškinosi: "Mes viso to nepradėjome, Miss Jarvis, bet dabar negalime sustabdyti biznio, nes žmonės reikalauja gėlių."

Visa ta akcija pareikalavo didelių išlaidų, ir motinos palikti pinigai išseko. Nelauktai staiga ji užsidarė North 12th Street esančiame name, visiškai izoliuodamasi su savo akla seserim nuo likusio pasaulio ir atsisakydama bent ką priimti. Keliolika metų laikėsi užsirakinus nuo pasaulio. Ji mirė 1948 m. Marshall Square sanatorijoje, esančioj West Chester, Pennsylvania.

Vienam žurnalistui prieš jos mirtį Motinos Dienos proga pavyko prie jos prieiti. Miss A. Jarvis jam pasakiusi, kad ji gailisi įsteigus Motinos Dieną.

Sulietuvino A. Bukas.

Lietuvių namai...

(Atkelta iš psl. 1)

— Užsiminėte apie įsiskolinimą. Kaip skolos dalykai?

— Ji svetimiems nėra jau tokia didelė: keli šimtai svarų. Jos jau senai neturėtume, jei tautiečiai, žadėję duoti paskolas, Lietuvių Namams, savus pasižadėjimus būtų tęsėję.

— Kaip tvarkomi Lietuvių Namai, kas juos valdo?

— Lietuvių Namus valdo Lietuvių Namų dalininkai — MLK nariai per savo kasmet renkamą organą — septynių narių tarybą. Taryba organizuoja, telkia lėšas Lietuvių Namams išlaikyti, taip pat ir talkas jiems gerinti. Iš tikrųjų gi, Lietuvių Namus išlaiko patys tautiečiai — tiek MLK nariai, tiek ir Lietuvių Namų bičiuliai.

— Ką jūs, Pone Pirmininke, galėtumėt pasakyti apie MLK statutą, taip pat dėl jo įregistravimo. Apie tuos dalykus buvo tekę skaityti įvairių priekaištavimų Melburno lietuviškoje spaudoje.

— Jų būta. Įvairūs anonimai daug rašalo buvo papylę. Kritikai, iš tikrųjų, nieko pozityvaus ir nebuvo siūlę. Jų intencijos buvo aiškios. Būta taip pat ir kitokių mėginimų suardyti Lietuvių Namus bei jų organizaciją. Šiandieną norėčiau tai laikyti praeities dalyku, davusiu būdingos medžiagos istorikui.

Apskritai, pasakysiu kad, yra tikslinga, jei bendrai naudojamas turtas yra bendrai ir valdomas. Kiekvienas, prisidėjęs prie turto, bendram reikalui tarnaujančio, turi turėti taip pat ir balsą to turto tvarkyme. Tai yra ir teisinga.

— Ar negalėtumėt, Pone Pirmininke, painformuiti apie MLK statutą ir nurodyti jo esminius bruožus?

— Jau penkti metai, kai MLK statutas įregistruotas valdžios įstaigose ir pagal jį tvarkomasi. Turiu pasakyti, kad tasai statutas nė kiek nevaržo Lietuvių Namų veiklos ir nė kiek neapsunkina vykdyti užsibrėžtųjų uždavinių. MLK organizacijos pagrinde yra kooperatinis pradas. Organizacija nesiekia pelno, jos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gi narys teturi tik vieną balsą. Tie dėsniai pilnai derinasi su mūsų bendruomenine santvarka ir visiškai atitinka bendruomeniškąją dvasią:

— Kokias sąlygas reikalinga išpildyti, kad galima būtų tapti Lietuvių Namų bendrasavininku — MLK nariu, atseit, dalyvauti Lietuvių Namų valdyme ir tvarkyme?

— Pasakyčiau, kad jokių sąlygų stojančiam į MLK nestatoma. Tėra įprastinė tvarka, visur priimtoji ir praktikuojama viešosios teisės tvarkomose organizacijose, būtent: turėti 21 metus amžiaus, pareikšti norą laikytis įstatų, susimokėti įstojamą mokestį ir atlikinėti nario prievoles, kaip pav., mokėti nario mokestį ir naudotis nario privilegijomis — dalyvauti organizacijos veikloje, rinkti valdomąjį organą, pačiam leistis būti renkamam ir kt.

— O kad reikia būti lietuviu, Ponas Pirmininkas, taip ir nepažymėjote.

— Apie tai esu kalbėjęs. Antra vertus, tai yra aiški ir savaime suprantama aplinkybė. Argi nelietuvis ar savęs nelaikąs lietuviu domėsis Lietuvių Namais ir juos rems? Ar tokiam rūpi prisidėti prie lietuviško reikalo? Lietuvių Namai yra lietuviui. Jie jam skirti naudotis, ir nėra svarbu, ar jis, pagaliau, prisideda prie Lietuvių Namų išlaikymo ar neprisideda, ar jis yra MLK narys — Namų bendrasavininkas, ar ne. Kiekvienas tautietis, kokių pažiūrų ar įsitikinimų bebūtų, visada laukiamas Lietuvių Namuose ir netgi kviečiamas aktingai įsijungti į bendrą lietuvišką darbą.

J. Valys,
Melbourno Lietuvių Klubo Tarybos p-kas

— Ar turite, Pone Pirmininke, kokių pageidavimų, kuriuos galima būtų perduoti Melburno lietuviams?

— Turiu. Juos kreipčiau dviem adresais. Mano pageidavimu MLK nariams — Lietuvių Namų bendrasavininkams būtų du. Pirmuoju linkėčiau tvarkingai atlikti savas nario pareigas, kaip tai, susimokėti laiku metinį nario mokestį, aktingiau dalyvauti bendroje veikloje, taip pat talkoje saviems namams gražinti. Antras pageidavimas būtų: bebendraujant Lietuvių Namuose ir toliau palaikyti turimąją lietuviško solidarumo dvasią, kuri įgalino ligi šiol atlikti daug darbų. Turiu taip pat pageidavimų ir tiems, kurie nėra MLK nariais, būtent: tapti nariais, pasidaryti Lietuvių Namų bendrasavininkais — kitaip tariant, dalyvauti Namų valdyme bei tvarkyme. Aš pats norėčiau, kad visi Melburno apylinkės tautiečiai taptų MLK nariais, kad kiekvienas Melburno lietuvis būtų Lietuvių Namų dalininkas. Tai būtų idealu. Tada, pasakysiu, galėtų būti taip, kad vienu suėjimu galėtume rinkti ir apylinkės valdybą ir MLK tarybą. Vieningumu galima būtų daug laimėti — baigė MLK pirmininkas.

* * *

Padėkojau Melburno Lietuvių Klubo (Inc) tarybos pirmininkui p. Jonui Valiui už suteiktą pasikalbėjimą ir tariau "ligi pasimatymo". Tasai atsisveikinimo žodis mane ir "prigriebė" — pirmininkas ėmė ir įrašė mane į talkininkų sąrašą Lietuvių Namų kiemui patvarkyti. Pasimatysime anksčiau, nei kad maniau. Reikalinga talkinti mūsų visų reikalui, kuriuo pagrįstai didžiuojamasi.

Kor.

MELBOURNO LIETUVIŲ DAINOS SAMBŪRIS

"Už jūrių marių, už mėlynųjų,
Už kalnų, slėnių, miškų juodųjų,
Pro nykią tamsą ir rūstų vėją,
Kurs balto sniego pusnynus sėja,-
Kaip šviesų šiltą gegužio rytą,
Rausvais alyvų žiedais kaišyta,
Mintim lakiąja, jausmu gyvuoju,
T'ave svajoju, Tave dainuoju,
Tolima, brangi Tėvų šalie.

Šiais Mykolaičio — Putino eilėraščio žodžiais noriu, Tau, tautieti, atidengti paslaptį apie Melbourno lietuvių dainos sambūrio dalyvių sugebėjimą nenuilstamai pasišvęsti darbui, už kurį niekas algos nemoka, už kurį niekas net ačiū nepasako, bet kurį dirba niekeno neverčiami, niekeno neraginami.

Taip, tai tiesa. Jau dvylika metų saujelė Melbourno lietuvių, lietuviškos dainos mylėtojų, tyliai, bet su entuziazmu susirenka, kas savaitę į savąją būstinę idant skaitytų raštą — savo vadovo rankos mostą, kuris kartais liepia šaukti pilna krūtine, o kartais liepia tik šnabždėti tylutėliai idant išreiškus tinkamai besimokančios dainos charakterį.

Šią gražią saujelę tautiečių jungia gilus tautinis patriotinis jausmas, nes jie mokosi lietuviškų dainų, kurios mus gražina į netolimą praeitį, gražina mus į tą kraštą, kur mūsų tėvų tėvai augo ir gyveno ir kur mes patys savo jaunystę praleidome, kur savo kalbą išmokome ir kur įsigijome stiprybės žygiuoti sunkiuoju gyvenimo keliu.

Sunkus ir nedėkingas yra šis dainos mokymosi darbas, nes daug laiko tenka pašvęsti kol besimokomoji daina, kaip pačiam, taip ir besiklausančiam sukelia pasitenkinimo jausmą. Bet kai jungtiniai balsai harmoningais ir daug pasakančiais garsais paliečia vidinę jausmo stygą ir melodingos dainos žodžiai primena mūsų gražios praeities ir mūsų tėvynėje išgyventus prisiminimus, dingsta nuovargis, dingsta gailestis pašvęsto laiko ir gaunamas įspūdis pateisina įdėto darbo triūsą.

Melb. Liet. Dainos Sambūriui vadovauja ir jį mokina daugeliui jau žinomas, jaunas amžiumi, bet turtingas jausmu ir patyrimu Vilniaus krašto lietuvis — muzikas Albertas ČELNA. Nemanau, kad turėčiau plačiau sustoti vertinant dirigento Alberto Čelnos nuopelnus šio choro gyvenime, nes per šį trumpą laikotarpį Melb. Liet. Dainos Sambūris su savo dainų kraiteliu buvo nukeliavęs į Adelaidę, du kartus į Sydnėjų ir tiek pat kartų į Geelongą ir net Ballarate tūkstantinei miniai lietuviškas dainas barstė. Visur šio choro dainuojamos dainos paliko gilų įspūdį o australų muzikos kritikai nesigailėjo net raštu prisiųsti gerus atsiliepimus apie choro gerą intonaciją, efektyvią niuansų jėgą, atkreipiant dėmesį net į detales.

Šiuo metu, Melb. Liet. Dainos Sambūris nuoširdžiai ruošiasi artėjančiai Australijos Lietuvių II-jai Dainų Šventei, kuri įvyks šių metų pabaigoje Adelaidėje. Džiugu pabrėžti, kad Sambūrio sąstatas pasipildė naujais lietuviškos dainos mėgėjais, kurie savo balsingumu ir praeities patyrimu sudarys lengvesnes sąlygas dirigentui išgauti iš viso vieneto dar charmoningesnio dainos išpildymo.

Neperseniausiai į sambūrio eiles įsijungė p. Sikorskienė Janina, p. Vaitkienė Elena, p-lė Čelnaitė Polė, p. Vaitkus Ignas, p. Petrašiūnas Juozas, p. Savaitis Vladas ir p. Cininas (jun.)

Šiandien sambūrio eilėse yra keturiasdešimts aktyvių ir balsingų tautiečių, kurie savo gražiu darbu prisideda prie lietuviškosios kultūros populiarinimo Australijoje.

Neįkainuojamos vertės turi sambūrio pranešėja p. Alena Karazijienė, kuri savo originaliu mokėjimu prieiti prie klausytojų yra nepamainoma. Jos buvimas sambūrio koncertams priduoda charakteringą prieskonį, kuris visuomet yra malonus, kaip klausytojams, taip ir patiems choristams.

Sambūrio nariai nuoširdžiai dėkoja Australijos lietuviams už reiškiamą paramą organizuojant koncertus ir tikisi, kad ir ateityje šis gražus bendradarbiavimas tarp klausytojų ir dainuojančiųjų nesumažės.

Dalyvis.

KUPROTAS OŽELIS

Jau ilgesnį laiką melbourniškiai neturėjo vaidinimų. Pernai organizacijų pasitarime, sušauktame Kultūros Tarybos, p. N. Cininas sutiko atkurti teatro mėgėjų grupę ir tai įvykdė subūręs mėgėjus į Melbourno Teatro Mėgėjų Grupę "Spiečių". Balandžio mėn. 14 d. Memorial Hall, Collingwoode, įvyko tos grupės pirmas pasirodymas. Buvo suvaidinta S. Čiurlionienės "Kuprotas Oželis", vieno veiksmo kaimietiškų piršlybų vaizdelis. Veikalą režisavo N. Cininas. Dekoracijos, grimas A. Gabo. Jis taip pat vaidino našlio rolę. P. Sikorskienė voidino motiną, p. Vaitkienė Elena — Onutę, p. Narušis Gustavas — piršlį, p. Dimidavičius Algimantas — Jonuką ir Dargis Povilas — Kajetoną. Apskritai, vaidinimas pasisekė gerai. Ypač p. Sikorskienė, A. Gabas ir G. Narušis sukūrė atatinkamus tipus ir gerai įsijautė į savo vaidmenis. Žiūrovai buvo nukelti į Lietuvos kaimą ir linksmai nuteikti kaimie tiškų piršlybų papročiais ir sąmojais.

Be vaidinimo šis kultūros vakaras buvo papildytas p. F. Valio, neseniai atvykusio iš Kanados, sukurtu montažu "Kelionė Nepriklausomon Lietuvon". Jis nukėlė mus prie Baltijos jūros į Palangą, į kaimą, priminė sostinę Kauną, Karo Mokyklą, supažindino su operos solistais, žodžiu, žiūrovai lyg iškyloj išgyveno savo krašto prisiminimus. Montažo tekstą skaitė p Sikorskienė ir p. J. Petrašiūnas. Atatinkama plokštelių muzika lydėjo skaitomąjį tekstą. Montažo išpildyme jautėsi skubotumas ir neužtenkamas pasiruošimas. Techniškas išpildymas kiek silpnokas.

Kultūros vakaro programai pasibaigus, vaidintojus pasveikino ALB Melbourno Apylinkės Valdybos pirmininkas J. Petrašiūnas ir įteikė režisieriui N. Cininui puokštę gėlių. Taip pat pasveikino Melbourno Kultūros Tarybos pirmininkas A. Krausas ir įteikė Teatro Mėgėjų Grupės "Spiečius" vadovui N. Čininui knygą M.K. Čiurlionis "Apie Muziką ir Dailę" su atatinkamu įrašu. Žiūrovų buvo apie 120, ir melbourniškiai šiltai priėmė šį naujai atsikūrusios teatro mėgėjų grupės pirmąjį pasirodymą. Laukiama daugiau veikalų pastatant.

(V)

●

PRIPAŽINO ŪKINIUS SUNKUMUS, ATSILIKIMĄ

Rytų Berlyne įvykusiame Rytų Vokietijos valdančios, komunistų, partijos — SED plenume, savo kalbose daug reikšmingų dalykų iškėlė satelitinio krašto valdovas Ulbricht ir planavimo komisaras Mewis. Savo kalbos pradžioje Ulbricht padarė visus sudominusį pareiškimą: "Mes žinome, kad Sov. Sąjungos gyvenimo lygis yra žemesnis už demokratinės (rytų) vokiečių respublikos lygį". Kalbėdamas apie ūkinius sunkumus, krašto valdovas priminė, kad prieš rugp. 13 d. įvedus užtvaras, Rytų Vokietija dėl masinių bėgimų į Vakarus turėjusi 30 milijardų DM nuostolių. Teko sunaudoti ir daug lėšų išvedant tą "kinų sieną" Berlyne. Kai susidurta su nuostoliais, tai gyventojai įspėti, ateityje turėsią dar sunkiau dirbti. Panašiai kaip ir visoje Sovietijoje, ir R. Vokietijoje, Ulbrichto žodžiais, susidurta su apsileidimo, sukčiavimo, klastojimo, įvairių galimybių neišnaudojimo reiškiniais. Įvairios mašinos, galinčios veikti 20 valandų, tebuvo naudotos vos keletą valandų ir valstybė buvusi apgaudinėjama. Planavimo komisaras Mewis iškėlė reikalą keisti numatytus planus. Iš buvusių liaudies ūkyje 262 valst. plano pozicijų tebuvo pilnai išpildyta vos 106. R. Vokietijoje ir dirbančiųjų skaičius sumažėjo visu 60.000 ir tai vėl prisidėjo prie turimų sunkumų.

●

ŽYDAI NETEKO 27 MILIARDŲ DOL.

Pagal New Yorke įvykusio pasaulinio žydų kongreso duomenis, Europos žydai (pgl. "Die Welt") dėl nacių ir fašistų persekiojimų netekę turto, įvairių vertybių ir pajamų iš viso 27 miliardus dol. sumai.

MOTINOS DIENAI

MEILE TAU UŽ MEILĘ

RAŠO ELENA ŽIŽIENĖ

Viena sena pasaka porija apie tokį jaunikaitį, kuris pamilęs laumę — mergaitę. Ši ir sakanti: "Tik tada eisiu už tavęs, kai tu išlupęs motinos širdį, atneši man ją dovaną". Jaunikaitis, gi, taip labai laumę mylėjęs, taip jos už pačią norėjęs, kad nužudęs savo motiną, išlupęs jai širdį ir nešąs ją savo laumei — mergaitei. Einąs, skubąs. Kelio nelygaus būta, taip jis užkliuvęs už akmenėlio ir pargriuvęs. Ir girdįs: jo nešama motinos širdis beklausianti:: "Ar neužsigavai, sūneli, kelių?"

Ar neužsigavai, sūneli, kelių?... Visose senose lietuvių tautos dainose išdainuota ir sakmėse išsakyta, kaip motinos meilė ir rūpestis netik nuo kūdikystės, per pirmuosius žingsnius ir vaikystę saugoja, bet ir per visą gyvenimą vienodai iš arti ar toli lydi; kaip žuvusio kareivio našlė gedi "tris savaitėles, sesuo trejus metelius, o motinėlė — rūpintojėlė iki gyvos galvelės," kaip "baltos rankelės prarymotos ir melsvos akelės pražiūrėtos" negrįžtančio sūnaus ar dukters belaukiant.

Nelinksmas tų lietuviškų dainų ir sakmių tonas. Motinos vis rauda, gedi, laukia. Nelinksma turėjo būti gyvenimo raida, iš kurios tos dainos ir sakmės išaugo. Karai, priespaudos, svetimųjų sauvaliavimai, žiaurumai visą mūsų istoriją paženklino motinų ašaromis. Kad nors tai būtų istorija, vien praeitis. Tačiau ir mes patys nesame nelaimių nepaliesti ir šiandien Lietuvos gyvenimo istorinė raida tebelaistoma motinų ašaromis. Dar nespėjome pamiršti karo, kurį kentėjome su visu pasauliu. Nedaug teliko šeimų, nedaug motinų gedulo nepaliestų: tai sūnus kareivis žuvo, gyvenimo džiaugsmui užgesdamas; tai vyras, visą šeimos apsaugojimo, apgynimo ir neramiais laikais išlaikymo naštą ant neužgrūdintų pečių palikdamas; tai reikėjo matyti ir nepripažinti dukters partizanės negyvai užkankintos, miestelio aikštėj numestos — nepalaidotos; tai duonos kąsnius reikėjo nuo burnos taupyti, kad kaip nors, kokiu siuntinėliu Sibiran išvežtus vaikus parėmus; tai pačiai motinai, vienų vienai pasilikusiai, senai vaikus išauginusiai ir į platų pasaulį išleidusiai, teko pačiai išvežtai kryžiaus kelius kur nors prie tolimo Baikalo eiti. O ir mūsų pačių klajonėse kieno buvo didesni sielvartai, kaip motinų, kurios iš paskutiniųjų, dieną naktį dėl savo kūdikių gyvybės kovodamos, jos vis dėlto nepajėgė išsaugoti, kurių vaikai mirė jei ne nuo bombų ar skeveldrų, tai nuo šalčio, ar karščio, nuo trūkumų, nuo skurdo.

Karas jau seniai praėjo. Jaunesnieji jau jo nebeatsimena, o patys jauniausieji jau ir gimė į pokarinį pasaulį. Tačiau karo padarytos skriaudos tebesitęsia ir vargu kas kitas dėl jų tiek kenčia, kiek motinos. Ir mes patys, tremtiniai, likimo iš gimto krašto nelauktai išstumti, retas tegalėjome savo motinas drauge su savim vežtis. Dažniausiai išskubėjome su suspausta širdimi, nė atsisveikinti nespėję, bet giliai įsitikinę, kad jei ne tą patį rudenį, tai vėliausiai po metų sugrįšime ir vėl susitiksime. O likimas mus blaškė vis labiau ir toliau, ką nustumdamas į Ameriką, ką į Argentiną, ką, susirgusį, nešiltoj Vokietijos sanatorijoje palikdamas,, o ką ir į šitą tolimą pasaulio provinciją nublokšdamas. Ar daugelis prieš dvidešimtį metų būtume patikėję, kad savo ir savo jaunimo gyvenimą kursime Australijoje? O kuriame, apsiprantame, įsigyvename. Ir patirtas skurdas vis toliau praeityje pasilieka, vis lengviau užmirštamas. Ir patogumų įsigyjame ir savitarpyje bendraujame, ir laimingai beaugančiu jaunimu džiaugiamės. O mūsų motinos taip ir pasiliko Lietuvoje. Aštuoniolika išsiskyrimo metų mūsų išvažiavimo joms padarytos tuštumos neužpildė, tik sveikatas pakirto, raukšlėmis veidus išvedžiojo, galvas nubaltino. Sunku vienoms senatvėje, vis besiilgint, vis belaukiant, vis besitikint, vis nujautimu kovojant, kad gal ir paskutinę gyvenimo valandą į pasaulį išklydęs sūnus ar duktė gali nebesuspėti sugrįžti motinai akių užmerkti. Daug jų ir taip pasimirė pačios vienos, ar tarp svetimųjų ar ištrėmime. Ne viena prieš numirdamos dar savo Lietuvoje pasilikusių išblaškymą ar iššudymą turėjo išgyventi. Kitos pasimirė slegiamos gedulo dėl jokios žinelės apie į laisvąjį pasaulį išvykusius nebuvimo. Kiek rožančiaus karolėlių jos praleido per senus prištus begalvodamos,

Elena Žižienė

ar jie kare nežuvę, ar bombų neužmušti, ar kur badu nemirę. Su kaikuriomis po ilgos metų eilės štai vėl susižinojome, susirašėme. Gavome ir fotografijų su vos beatpažįstamais veidais, tokiais skurdžiais ir pasenusiais, tokiais liūdnais akių žvilgsniais. Tos mūsų motinos dabar jau turi ir džiaugsmo trupinėlių: kada laiškanešis seniai iš užjūrių lauktą laišką atneša, kada koks vaikų meilę liūdijantis siuntinėlis jas vienišas pasiekia. Ne dėl to, kad nenorėtume, bet, kad nepajėgiame, kad čionykštis gyvenimas iš mūsų nemažai reikalauja, kad perdažnais ir perpilnais laiškais bijome joms pačioms pakenkti, na, o kartais gal ir dėl to, kad vaikai tėvus lengviau ir greičiau pamiršta, negu tėvai vaikus.

Motinų sielvartus dėl to minime ir branginame, kad jie kyla iš meilės. Tie, kurie savo motinų nebeturime, arba, kurie nuo jų esame žemių ir vandenynų atskirti, tik dabar, praeities gyvenimą prisimindami ir galime visą jų meilės didumą ir gilumą įvertinti ir suprasti, kokia didelė dovana mūsų gyvenimui buvo mūsų motinos meilė. Tie, kurie jas tebeturime čia pat, kartu su mumis, pažiūrėję į kitus jų netekusius, — suprantame kaip nepalyginamai turtingesni ir laimingesni mes esame.

Už meilę, kurios kiekvienas yra nemažiau reikalingas, kaip duonos ar vandens, dėkojame savo motinoms.

RYŠKESNIEJI VEIDAI MELBOURNE

A. KRAUSAS

Rašytojai, dailininkai ir kitų meno šakų atstovai kelia mus iš kasdieniško gyvenimo, žadina mūsų dvasią. Jų darbai kūrena tautinės kultūros židinį ir palaiko tautos gyvastingumą. Džiugu suminėti, kad Melbourno apylinkėje aktyviai reiškiasi nemaža tautiečių, dalyvaujančių kultūros kūryboje. Čia suminėsiu vieną kitą iš tų ir trumpai su jais supažindinsiu:

1. *Dail. Baukus* yra nutapęs nemaža kūrinių. Tai pradedantis reikštis tapyboje dailininkas, yra dalyvavęs parodose ir surengęs kuklią individualią savo darbų parodą. Šiuo tarpu išvykęs iš Melbourno. Daugiau žinių apie jį negauta.

2. *Cininas Nikas,* — medžio drožinėtojas ir režisierius. Jis yra sukūręs apie 30 medžio drožybos kūrinių ir suruošęs jų tris parodas: vieną Sydnėjuje, vieną Lietuvių Namuose, Melbourne ir lietuvių skautų suvažiavime.

Jis su savo bičiuliais Melbourne įsteigė "Spiečiaus" Sambūrį. Rašo eilėraščius ir balades. N. Cininas taip pat atgaivino teatro mėgėjų grupę ir pastatė š.m. balandžio mėn. 14 d. S. Čiurlionienės "Kuprotą Oželį", vieno veiksmo kaimietiškų piršlybų vaizdelį. N. Cininas reiškiasi ir visuomeniniame gyvenime. Tiek tremty, Vokietijoje, tiek Australijoje visuomet buvo veiklus ir ėjo įvairias bendruomeninių organizacijų vadovų pareigas. Yra pirmininkavęs Cabramattos Apylinkės Valdybai, įsteigęs ir suorganizavęs LK Veteranų s-gos "Ramovė" Sydnėjaus skyrių, o taip pat, Melbournan atsikėlęs, buvo pirmininku augščiau minėtos organizacijos.

3. *Četkauskas Paulius* — (Cleveland), gim. 1925.12.23 Lietuvoj, baigęs Taikomosios Dailės Institutą Kaune. Specializavosi dekoratyvinėj architektūroj, vėliau gilino studijas Vienoje ir Muenchene. Australijon atvykęs baigė Karališkąjį Melbourno Technologijos Institutą įsigydamas meno diplomą. Specializuojasi scenos, filmų ir televizijos dekoravime. Dalyvauja tapybos ir profesinėse pramonės dailininkų parodose Australijoj ir užsieny.

4. *Firinauskienė — Butauskaitė Gražina* yra baigusi 1941 m. Kauno Meno Mokyklą, skulptūros skyrių. Taip pat lankė dailininko Varno tapybos studiją. Kurį laiką mokytojavo Vilkaviškio gimnazijoje. Tremty, Vokietijoje, mokytojavo Ravensburgo gimnazijoje. Tik atitrūkdama nuo mokytojos pareigų yra sukūrusi keturis skulptūros darbus, autoportretą, Moterį, Maldą ir Judesį.

Atvykus į Australiją dėl įsikūrimo sunkių sąlygų iš pradžių maža tegalėjo pašvęsti laiko kūrybai. Iki šiol yra sukūrusi apie 20 portretų ir nežymų skaičių figūrinių kompozicijų. Iš jų geriausi yra: poetės Švabaitės — Gylienės portretas ir Bėgimas į Egiptą. Šiuo metu dail. Firinauskienė reiškiasi daugiausiai tapyboje. Mažiau besireiškia skulptūroje ir čia gyvendama tėra sukūrusi vos du darbus.

Regina Plokštytė

5. *Jomantas Vincas* — skulptorius. Gimęs 1922 m. Kaune. Studijavo Vilniaus ir Muencheno meno mokyklose. Jau anksti jo tėvas dailininkas supažindino su menu savo studijoje. Tėvas jį skatino lavintis grafikoje. Jis mokėsi litografijos ir kitų metodų grafikos mene. Tačiau su juoda ir balta nebuvo patenkintas. Jis pradėjo tapyti, o vėliau susidomėjo ir skulptūra. Draugų ir meno profesorių raginamas Vokietijoje atkreipė visą dėmesį skulptūrai. Šiandien, gyvendamas Australijoje, Melbourne, pašvenčia visą laiką ir jėgas skulptūrai. Skulptorius V. Jomantas yra dalyvavęs daugely parodų: National Galery of Victoria 1958 ir 1959 m. Jo darbas buvo atrinktas reprezentuoti Australiją Rodin Muzėjuje Paryžiuje 1961 metais. Jis taip pat dalyvavo skulptūros parodoje Mildūroje 1961 m. Jo darbų yra įsigijusi National Galery of Victoria bei privatūs asmenys. Jo darbų reprodukcijos puošia australų menininkų leidinius: Modern Australian Painting and Sculpture" ir "The arts in Australia". Šiuo metu V. Jomantas kuria skulptūras Canberros universitetui. Be to, kasdieninę duoną uždirba mokytojaudamas Melbourno Karališkame Technologijos Institute, meno skyriuje.

Skulptorius V. Jomantas australų meno kritikų yra laikomas vienas iš stipriausių ir geriausių skulptorių. Jis parodo jėgą, inteligenciją ir augštos vertės jausmą, formų ir priemonių įvairumą.

Jo žymesni veikalai: Veneros Gimimas, Mėlynoji Paukštė, Nešikas, Poetas, Sielvarto Bokštas, Pozuotoja.

6. *Kabailienė — Mikailaitė Vida* gimė 1928 m. rugsėjo mėn. 20 d. Kaune. Gimnaziją baigė 1947 m. Augsburge, Vokietijoje ir mokėsi piešimo grafiko V. Rato-Rataiskio meno studijoje. 1947 m. studijavo architektūrą. Technische Hochschule in Stuttgart. Vėliau perėjo į Meno Akademiją prof. Herrman Sohn tapybos klasėn, kurioje studijavo iki 1949 metų.

Dailininkė Vida Kabailienė, atvykusi Australijon ir augindama vaikus, nenuleido teptuko. Ji pagal išgales yra sukūrusi nemaža tapybos darbų ir dalyvavusi trijose Heraldo parodose (1957, 1959, 1962), vienoje naujųjų australų meno ir audinių parodoje (1950 m.), Viktorijos Dailininkų Dr-jos parodoje (1957 m.) ir lietuvių dailininkų kūrinių parodoje (1958 m.) Melbourne. Dailininkė tikisi užauginusi šeimą daugiau pasišvęsti ateity tapybai.

7. *Simankevičius Viktoras* — grafikas, knygų iliustratorius. Yra iliustravęs rašytojo A. Čiedriaus pasakas, pedagogo Ig. Malėno elementorių "Ė". Jis daug dėmesio skiria pritaikomajam menui ir iš jo savarankiškai pragyvena.

Muz. Albertas Čelna

8. *Vaičaitis Adolfas* — grafikas. 1939 m. baigė Meno Mokyklą Kaune, mokytojavo Jurbarko gimnazijoje. 1941-44 m. dirbo valstybinėje knygų leidykloje Kaune. Lietuvoje dalyvavo Dailininkų S-gos ruošiamose meno parodose. Vilniaus, Šiaulių muzėjai įsigijo jo darbų. Iliustravo eilę knygų ir buvo periodinės spaudos iliustratorius. Lietuvoj iliustravo dr. J. Balio Lietuviškas Pasakas, Dovydėno "Lapino Vestuves", o tremty "Aisčio "Pilnatis" ir Kaupo "Dr. Kripštukas Pragare" ir kitus leidinius.

Grafikas Adolfas Vaičaitis išleido Vokietijoje savo septynių litografijų liuksusinį leidinį vokiečių ir anglų kalbomis 1948 m. Dalyvavo parodose: Freiburge, Newjorke, Melbourne, Sydnėjuje ir Aucklande, Naujojoj Zelandijoj.

Dailininkas A. Vaičaitis Australijoj reiškiasi ir visuomeniškoj veikloj, dažnai skaito paskaitas meno klausimais lietuvių bendruomenei. 1955-1956 m. buvo Lietuvių Kultūros Fondo Australijos Valdybos pirmininku.

9. *Vaičaitienė — Plokštytė Regina* — baleto šokėja. Ji 1950 m. pradėjo mokytis klasinio baleto pas p. Babichevą Adelaidėje. 1956 m. ji išvyksta į Londoną ir tęsia baleto studijas pas Madame Rambert ir Royal Baleto Mokykloje. Po metų, grįžusi iš Anglijos, mokytojavo p. Babichevos baleto studijoje. 1959 m. ji įstojo į Borovanskio baleto kompaniją ir su baleto trupe apkeliavo Australiją ir Naująją Zelandiją. 1961 m. perėjo dirbti televizijon ir dalyvavo baletų pastatymuose.

Baleto šokėja Regina Plokštytė per Kalėdas 1961 m. ištekėjo už Leono Vaičaičio. Šiuo metu ji turi baleto mokyklą Maribyrnonge, Melbourno priemiestyje.

10. *Zikaras Teisutis* — skulptorius, žinomo skulptoriaus J. Zikaro sūnus. Jis menu pradėjo domėtis dar gimnazistu būdamas ir savo tėvo buvo paruoštas stojamiems egzaminams į Kauno Meno Mokyklą. Ją baigęs 1944 m. pasitraukė iš Lietuvos. Tremty dėstė skulptūrą ir paišybą Freiburgo Meno ir Amatų Mokykloje. 1949 m. emigravo į Australiją.

Nuo 1953 metų Viktorijos Skulptorių Sąjungos narys, o nuo 1957 m. tos pačios sąjungos valdybos narys. 1955 m. suruošia pirmąją savo kūrinių parodą Melbourne. 1955 m. Teisutis Zikaras laimi pirmąją premiją Barnett — Mc Cutcheon už savo religinę skulptūrą "Šv. Pranciškus". 1956 m. dalyvauja Meno Parodoje Olimpiados metu. 1957 m. jis suruošia savo piešinių parodą Melbourne, 1959 m. dalyvauja su savo penkiais skulptūros darbais Viktorijos Valstybės skulptūros darbų parodoje National Galery of Victoria. 1958 m. padarė dekoratyvines skulptūras Union House, Melbourno Universitetui. 1961 m. atliko dekoratyvinę skulptūras fontanui Etoš komercinei firmai Melbourne. Dalyvavo parodose Vokietijoje, Amerikoje, Australijoje ir Naujoje Zelandijoje.

Skulptorius Teisutis Zikaras yra labai populiarus australų menininkų tarpe. Jo kūrinių reprodukcijos puošia australų menininkų leidinius. Dabar lektoriauja Melbourno Karališkame Technologijos Institute ir dėsto meno dalykus.

11. *Žižienė Elena B.A.* — pedagogė, kultūrininkė ir visuomenės veikėja. 1937 m. baigusi Kauno "Aušros" Mergaičių Gimnaziją, studijavo Paryžiaus Universitete prancūzų literatūrą ir filologiją. 1939 m. baigė Pedagoginį Institutą Paryžiuje. Kurį laiką mokytojavo Pasvalio ir Šiaulių gimnazijose. Norėdama praplėsti mokslo žinias 1941 m. įstoja į Vytauto Didžiojo Universitetą filosofijos fakultetan, kur studijavo lituanistiką iki fakulteto uždarymo 1943 m. Tremtyje atsidūrus dirbo Augsburgo lietuvių tautiniam komitete, vedė socialinę globą bei vadovavo prancūzų kalbos kursams. 1951 m. pradėjo mokytojauti Sales Mergaičių Gimnazijoje ir kartu studijavo už akių humanitarinius mokslus Melbourno Universitete. Sėkmingai baigė 1954 m. studijas ir įsigijo B.A. laipsnį ir persikėlė į Melbourną. Čia mokytojavo Catholic Ladies College, o nuo 1955 metų perėjo dirbti valstybinėn mokyklų žinybon, kur iki šiol sėkmingai tebedirba. Už pavyzdingą mokytojos pareigų ėjimą pedagogė Elena Žižienė yra šiais metais paskirta inspektorės pareigoms Eltham Valstybinėj Gimnazijoj.

Be savo tiesioginių mokytojos ir šeimos motinos pareigų, ji daug skiria laiko ir širdies paskaitoms, dalyvauja mūsų spaudoje ir yra veikli bei pavyzdinga bendruomenės narė. Yra Krašto Kultūros Tarybos narys ir aktyviai reiškiasi visuose bendruomenės susirinkimuose bei suvažiavimuose.

M. K. ČIURLIONIS — TAPYTOJAS

SANTRAUKA ADOLFO VAIČAIČIO PASKAITOS, SKAITYTOS
1962 M. KOVO MĖN. 10 D. LIETUVIŲ NAMUOSE MELBURNE

Nuo mažens visa savo esybe suaugęs su garsų pasauliu, sukomponavęs pirmąją lietuvišką simfoniją "Miške", baigęs ilgas muzikos studijas Varšuvoje, sukūręs eilę sonatų, preliudų piano muzikai, dar gilinęs savo kompozicinį pajėgumą konservatorijoje, galėjo neabejotinai apie save kalbėti kaip visas yra paskendęs kontrapunkte: "Visą pasaulį vaizduojuos kaip didelę simfoniją. Žmonės tai gaidos, gražios meliodijos tai tolimieji Druskininkai ir Varšuva".

Tokiame muzikiniame subrendime, būdamas 26 metų amžiaus, Mikalojus Konstantas Čiurlionis 1901 metais gruodžio mėn. 22 dieną rašytame iš Leipcigo laiške Marijonui Markevičiui pamini susidomėjimą tapyba: "Baigiau visas paskaitas ir esu laisvas kaip paukštis (be sparnų). Nusipirkau keletą (tubų) dažų ir drobę." Tą pačią dieną rašytame kitame laiške savo broliui Stasiui tarp kitko pažymi: "Aš savo šventes jau pradėjau. Šiandieną nutapiau kažką panašų į Druskininkų ežeriuką, bet nepavyko, nes dangus pasidarė kažinkoks vokiškas, baisiai pikta, tačiau nenustoju vilties: mano būsimieji tapybiniai darbai bus geresni". Vėlesnieji laiškai rašyti giminėms bei pažįstamiems dažnai buvo pagrąžinami jo paties paišytais vaizdais. Tai dažais, tai tušu plunksnele vaizduodavo Čiurlionis savo mintis atvirukuose.

Baigęs Leipcigo konservatoriją 1902 metais, Čiurlionis persikelia į Varšuvą. Susidomėjimas tapyba stiprėja. Lanko Kauziko paišybos mokyklą. Tačiau jau susikristalizavęs individualus charakteris nebegalėjo pakęsti akademinio mokymo būdo mokykloje. Pats Čurlionis prisipažįsta, kad mokykloje piešti nesiseka. Akademinis mokyklos būdas kopijuoti gamtą, paišyti žmogaus kūną, studijuoti anatomiją, buvo visiškai priešinga persunktai muzikalumo bei pasakiškumo Čiurlionio vaizduotei. Čiurlionis troško vaizduoti linija bei spalvomis savo vaizduotės fantastinį pasaulį. Fizinis žmogaus kūnas, klasikinio grožio proporcijos, kurios buvo nustatytos jau ketvirtame šimtmetyje prieš Kristų, graikų estetikų, kažkaip nedomino Čiurlionio. Realistinis pradas, kuris labai stipriai išskaitomas to laiko tietuvių literatūroje bei vaizduojamame mene, nepaveikė jo kūrybos.

Metafiziškas mąstymo būdas, išplaukęs iš muzikinės brendimo aplinkumos, domėjimasis dangaus kūnų mistine jėga, bei indų religija ir filosofija, žavėjimasis liaudies pasakomis ir padavimais, net savitas įžvelgimas į realistinę aplinką, įgalino Čiurlionį tapyti pasakiškus, poetiškus, fantastiškus, simboliškus paveikslus. Taip Čiurlionis pamažu užleisdamas muziką nukrypo į tapybą, kur jis rado didesnę meilę ir savęs išsakymą muzikiniuose, mistiškai simboliškuose paveiksluose.

Kur Čiurlionis nevažiavo, kur neapsistodavo, Druskininkai buvo jo mėgiamiausia vieta. Druskininkuose būdavo jam ramu ir gera. Druskininkuose buvo produktingas tapyboje. Druskininkuose užrašinėjo liaudies dainas bei jų meliodijas, jas harmonizuodavo. Druskininkų gamtos grožis, kalneliai, pušynai, vingiuotas Nemunas, dangaus mėlynė nuo mažumėlės brandino Čiurlionio posamonėje mistiškus, svajingus, ištirpdytus muzikiniame ritme paveikslus: "Miškas" "Varpinė", "Fūga".

Šioje vietoje paminėsiu kitą meniniką Jacques Lipchitz, kuris taip pat buvo gimęs Druskininkuose ir rašytame laiške p. Aleksis Rannit 1961 metais taip atsiliepia apie gimtinę ir Čiurlionį: "Čiurlionis! Jo vardas primena mano vaikystę. Aš matydavau jį kaip šešėly praeinantį savo mintyse. Aš sapnuodavau būti kaip jis. Aš žinojau, jis buvo tapytojas, kad jis buvo muzikas, aš pažinau jo brolius ir seseris. Aš pažinojau jo tėvą vargonininką, kurį dažnai klausinėdavau apie sūnų, nedrįsdamas užkalbinti paties Čiurlionio, kuris buvo labai kuklus. Jo tėvas patarė man nesekti jo sūnaus pavyzdžiu, nes nieko gero mano gyvenime nepadės. Aš tankiai būdavau jo namuose ant Druskinės ežero kranto, kur mano tėvas pastatė grąžų namą. Aš mačiau Konstanto paveikslus, kurie labai domino mane, bet tuo laiku aš buvau perjaunas jį suprasti. Dabar aš prisimenu, kaip mėgau jo lietuviškas kapines pilnas mistikos.

Sprendžiant jo svajones apie meną, aš manau, kad jo svajonės realizavosi praeityje didelėse šventyklose, katedrose ir rūmuose, kur ką galima pastebėti akimis, priklauso akies vizijoms, o ką galima išgirsti ausimis priklauso klausos deriniams, bet kartu formuoja majestotišką akordą, kuris yra visų menų sinteze.

Kas tikra tai, kad Čiurlionis buvo tikras genijus. Ir aš didžiuojuos gimęs kaime žemės, kuri buvo išvaikščiota jo pėdomis. Mūsų brangūs, mūsų nepamirštami Druskininkai!"

Konstantas Čiurlonis, nors didesnę savo gyvenimo dalį praleidęs tarp svetimųjų, savo kūryba buvo vienas iš pačių lietuviškiausių mūsų tapyboje. Ironiška, kad pats lietuviškiausias savo darbais pačių lietuvių nebuvo suprastas, net skaudžiai pajuoktas.

1906 metais pirmosios lietuvių dailės parodoje lietuviškos publikos pagyrimo buvo susilaukę tiktai realistiniai paveikslai. Konstantinas Čiurlionis labai pergyveno žmonių bukumą. Tačiau darbo įkarštis negęso ir Konstantas tapė daug. Apie parodą pats Čiurlionis atsiliepia taip: "Mano paveikslai pasisekimo neturėjo ir nieko nuostabaus. Vilnius dar tebėra vystykluose — apie meną nė trupučio nenusimano, tai man vis dėlto nuotaikos negadina. Ateinančiais metais rengsime antrąją parodą ir turime laimėti. Galų gale man vis tiek svarbiausia, kad labai malonu tapyti, komponuoti, jaučiu, kad be to negalėčia gyventi." Kitais metais lietuviai dailininkai ruošė antrą dailės parodą 1908 metais vasario mėn. 28 d. Visas parodos organizavimas atiteko Čiurlioniui. Apie parodos rengimą pats Mikalojus atsiliepia: "Buvau užverstas darbu, paskutinėm savaitėm visa, kas susiję su paroda turėjau pats savo rankomis tvarkyti. Laiškai — jų buvo daugybė. Straipsniai, bilietai, katalogai, plakatai, spaustuvė, policija, gubernatorius. Savo rankomis išardžiau dėžes ir net tempiau sunkumus į trečią aukštą, pas rėmų taisytoją, laksčiau be galo... Vietoje ceremonialių prakalbų iškabinom 1 valandą milžinišką mėlyną vėliavą ir pravėrėm duris mūsų prasčiokams. Tai buvo žaismas. Daugumas jautėsi kaip silkės bačkoje. Buvo tokių, kurie įkyriai reikalavo paaiškinimų. Buvo ir tokių, kurie žiūrėdami į mano paveikslus juokais trūkę, o gal vos keletas šį tą pajutę, supratę?"

M.K. ČIURLIONIS PAVASARIO SONATA — SCHERZO

Čiurlionis nemėgo savo paveikslų aiškinti. "Piešinys pats turi kalbėti, žodžiais to neišaiškinsi", sakydavo Konstantas tiems, kurie kreipdavosi į jį prašydami paaiškinimų. Tikrai muzika ir nerealistinė tapyba turi kalbėti pati ir žodžiais beveik neįmanoma paaiškinti intymios nuotaikos, kuri vyksta iš giliai sudėtingo kūrėjo jausmų pasaulio. Jausmai, kaip žinome, tiek geri tiek blogi sunkiai aiškinasi. Tik jausmus seką veiksniai yra realistiniai ir visiems suprantami. Meilė, neapykanta, pavydas, baimė, kančia, džiaugsmas yra universalūs jausmai, neskiriant rasės ar spalvos ir visi juos daugiau ar mažiau, rečiau ar tankiau išgyvena. Todėl nenuostabu, kad Čiurlionio tapyba išaugusi iš labai išlavinto muzikiniai mistinio intelekto, buvo nesuprantama naujovė 20 a. pradžioje šiaurinėje Europoje.

Įdomu pastebėti šioje vietoje faktą, kad indų lyrikas filosofas, pedagogas, menininkas Rabindranath Tagore, kuris mene neieškojo grožio, bet savęs išsakymo per formą ir ritmą, lygiai kaip Čiurlionis pasisako nemėgstąs aiškinti savo piešinių. "Žmonės dažnai teiraujasi reikšmės mano paveikslų. Aš pasilieku tylus kaip mano paveikslai. Jie turi kalbėti, bet neaiškinti. Meilė pasilieka paslaptinga, nors ir iškalbėta."

Jaudinančiai nuostabu patirti, kaip dvi genialios asmenybės, kurias skyrė tūkstančiai mylių vieną nuo antros, išreiškia visiškai tą pačią mintį apie savo piešinius.

1906 metais Čiurlionis materialiai paremtas ponios Volmanienės aplankė Prahą, Miuncheną, Vieną, Dresdeną, Niurembergą. Iš jo laiškų sprendžiame, jam žaviausi miestai buvo, kurių pastatai baigiasi bokštais padangėje. "Praha — labai gražus ir įdomus miestas. Visa nusmaigstyta senais gotiko bokštais. Nepaprasto gražumo juodi amžių aprūkyti vartai, milžiniškom šventųjų statulom papuoštas tiltas. Buvau vadinamame Rudolfine, atseit plastinio meno muzėjuje, mačiau Mykolo Angelo "Šv. Šeimyną" Rubenso "Kankinius ir šv. Augustiną" Van Dycko "Berniuko su šunimi" portretą. Salių čia keliolika, bet aš išvardinau tik tuos paveikslus, kurie man patiko."

Kitame laiške Čiurlionis aprašo Miuncheno ir Vienos apsilankymą. "Didingų dalykų yra maža lygiai kaip mieste, maža dangų siekiančiais bokštais rūmų. Kuo daugiau visokių meistrų, tuo galingesnis amžius, tuo puikesnė salė. XIX amžius davė mums Böklinų. Taip tai didingi rūmai mūsų secesijos miestuose. Štiukas (Stiuck) — puikus koloristas, jo "Karas" silpnesnis už Böklino "karą", vis dėlto tai yra dalykas, kuris daro

(Pabaiga psl. 6)

ARTIMO TARNYBOJE

Soc. Globos Moterų Draugija yra įsisteigusi Melbourne 1952 m. liepos mėn. 26 d. ir šiais metais yra numatoma atšvęsti šios organizacijos dešimtmetį.

Draugija turėdama labai gražų tikslą — sušelpti bei aplankyti sergančius, padėti nelaimėn patekusiems — yra išvariusi platų veiklos barą per šį pirmąjį savo dešimtmetį ir susilaukusi didelio įvertinimo ir padėkos iš skaitlingo būrio sušelptųjų čia ir Vokietijoje.

Nors savo narių skaičiumi ji nėra skaitlinga, bet visos narės atlieka kruopščiai savo pareigas: vienos lanko ligonius, miesto ribose, kitos lanko sergančius tautiečius toliau nuo miesto gyvenančius, dar kitos palaiko ryšius su vargstančiais lietuviais Vokietijoje, Lenkijoje ir jiems renka aukas ne tik pinigais, bet drabužiais ir avalyne. Draugijos narės, kiek galėdamos, talkina įvairių pobūvių bei susirinkimų organizatoriams, suruošdamos bufetą bei užkandžius. Be to, draugija, pagal išgales sušelpia ir kai kurias organizacijas, pav.: Melbourno skautėms pernai nupirko ir įteikė dvi gražias palapines, savaitgalio mokyklą baigusiems mokiniams įteiktos dovanėlės, sušelpta lietuvių biblioteka, Lietuvių Namai ir t.t.

Draugija turi ir savo pastogę. Dėka Lietuvių Klubo valdybos jai yra leista naudotis dviem patalpom: vienoje jos laiko savo turtą, kurio turi nemažai, o kitoje įsteigta "Moterų Seklyčia".

Narės jokio mokesčio nemoka, bet jos turi įdėti daug širdies ir pasiaukojimo sutelkiant lėšas, nes socialinė globa daugiausia remiasi pinigais. Šį klausimą jos sekmingai išsprendžia organizuodamos įvairius parengimus bei pobūvius. Jos kasmet ruošia užgavėnių balių, Joninių išvakares ir dar vieną parengimą, jei leidžia aplinkybės. Neturint pastovių pajamų, draugija kartais susiduria su sunkumais skiriant pašalpą į vargą patekusiems. Draugijos kasmetinis aukų vajus papildo išsekusį iždą ir sušelpia nemaža senelių, ligonių ir vargan patekusių tautiečių. Draugija vadovaujasi principu — nors ir po truputėlį, bet kad neliktų pamirštas ir nepaguostas nei vienas pašalpos ar moralinės globos reikalingas.

V. Baltokienė,
Soc. Globos Moterų D-jos p-kė

Soc. Globos Moterų Draugijai yra labai daug nusipelniusi jos buvusi ilgametė pirmininkė p. Kuncaitienė, kuri dėl nesveikatos iš šių pareigų pasitraukė. Dabar draugijos valdybą sudaro: — V. Baltokienė, sekretorė — p. Jakutienė, iždininkė — p. Kairiūkštienė, parengimų vadovė — p. Rakūnienė, ligonių lankymo vadovė — p. Matukevičienė.

V. Baltokienė

CABRAMATTA HOTEL
Tel. UB 1619
moderniškiausias viešbutis prie Cabramattos gelžinkelio tilto. Geriausias RECHES alus ir pilnas pasirinkimas vietinių ir užsieninių gėrimų. Užsakymai pristatomi į namus. Vakarais — gera muzika.

MELBOURNO VYRU CHORAS

Greta "Dviejų Didžiųjų" — Liet. Dainos Sambūrio ir Parapijos Choro, lygiagrečiai žengia ir trečiasis lietuviškos dainos vienetas — Melbourno Vyrų Oktetas. Šio "nykštuko" atsiradimo priežastys — susidėjusių aplinkybių veikimas — reikalas užpildyti atsirandančias bendruomeniniame gyvenime spragas — išpildyti programas vienokio ar kitokio pobūdžio minėjimuose, parengimuose, o kartais ir atstovauti Melbourno Lietuvių Bendruomenę tarptautiniuose parengimuose, kada didesni, tuo pačiu mažiau paslankūs vienetai dėl vienų ar kitų priežasčių to darbo atlikti negali.

Tokioj būklėj, tarp egzistavimo ir neegzistavimo, nors darbo sąlygos ir labai sunkios — beveik visi okteto dalyviai priklauso vienam ar antram Melbourne veikiančiam chorui, o kaip kurie ir... abiems. Bet tas okteto dainininkų negąsdina, bet dar labiau paskatina siekti užsibrėžtų tikslų, o jų oktetas turi daug... Bet tai paslaptis ir apie tai viešai nekalbama — geriau daugiau nuveikti, negu išsiplepėti ir... užmigti.

Šiuo metu okteto sąstatą sudaro: P. Morkūnas (vadovas), J. Tamošiūnas, V. Lazauskas, P. Dranginis, V. Bosikis (administratorius), A. Verbyla, P. Vaičaitis ir B. Vanagas.

Linkim šiam vienetui sekmės ir laukiam... paslapčių atidengimo.

V. Ladas

jaunimo kvieslys

LIETUVIŠKOS ASMENYBĖS BRENDIMO KELIAS

Vieni tėvų namai neišugdys sąmoningos lietuviškos asmenybės. Taip pat neužtenka pradinės savaitgalinės mokyklos. Apsisprendimas susiformuoja ir virsta stipresne ar mažiau stipria mūsų dvasinio gyvenimo atrama tik iš lėto, žmogui fiziškai ir psichiškai brėstant, net jau ir subrendus iki kokios 25 metų. Ir tada dar tik nedaugelis tesijaučia turį jau savąjį žemiškojo gyvenimo pasaulėvaizdį, savąją atskirą gyvenimo sampratą ir savųjų gyvenimo kelių ir uždavinių suvokimą. Reikšminga todėl lituanistinį mokslinimą ir mokslinimąsi pratęsti kuo ilgiau iki vėlyvosios jaunystės, o dar svarbiau tiems, kurie lanko augštesniąją mokyklą, koledžius, universitetus. Visos mat šios mokyklos be mokymo vykdo ir pagrindinį asimiliuojamąjį darbą, todėl ir lietuviškom problemom iškelia vis naujų klausimų ir naujų persvarstymų. Pati dar ir laiko dvasia kelia naujų problemų. Šiuo metu daug kalbama ir rašoma apie Jungtinių Europos Valstybių galimybę, apie jau realizuojamą bendros vakarinės Europos rinkos sąjungą. Lietuvis šviesuolis privalo visiems šiems klausimams turėti savo nuomonę, kaip yra palankiausia lietuvių tautos reikalui. Pats komunizmas ir rusifikacija su savo propaganda iš Lietuvos sukelia vis naujų klausimų, o todėl ir persvarstytinų atsakymų. Ypatingai tos propogandos stiprus neigiamasis momentas, kai kritikuojama Vakarų sumaterialėjimas, stoka idealizmo ir užsidegimo, aplamai dvasinis bei idėjinis išsekimas.

Ankstyvosios vaikystės bei jaunystės amžius nėra dar tinkamas sąmoningesniam ir gilesniam susitikimui su visomis šiomis problemomis ir su lietuviškais uždaviniais atskirai. Gaila, kad beveik visur sunyko lituanistiniai kursai. Tačiau lituanistiniam sąmoningumui daug gali talkinti pačios jaunimo organizacijos. Pirmoj eilėj minėtini skautų ir studentų sambūriai, bet ir šiaip įvairūs kiti rateliai bei draugų būreliai, jei sueigoms pasirinktų lietuviškos problematikos temas bei referatus. Žinoma. turėtų būti aktualu ir gerai paruošta bent įvadui, nes tik tada galima susilaukti gyvų, gilių ir vaisingų diskusijų, o po jų išvadų. Ir privatūs jaunimo pobūviai yra nuėję eilinio sumiesčionėjimo keliais — šokiai ir alutis. Kur kokia nors kultūrinė lituanistinė programėlė? Ant rašomojo stalo, kad ir kažin kaip užverstas tiesioginiais darbais, turėtų būti ir lietuviška knyga, kuri paskaitoma išsiblaškymui, bei poilsiui. Kur lietuviški žurnalai: Lituanus, Aidai, Metmenys, skautų ir ateitininkų leidiniai?

Vietos laikraščiuose turime jaunimo skyrius. Gera proga plunksnai išbandyti. Įvelkant mintį rašto formom, jį išsikristalizuoja ir įstringa galvon ir širdin. O ir kitiems darosi prieinama. Džiugu, kad šia proga jų keletas yra. Galėtų ir dažniau būti.

A.Z.

Melburno Lit. kursų II-ji laida 1958 m.

Kvieslio Padangėje

Įdomu, kad melburniškių studentų valdyba šiemet ypač susidomėjo fuksų gerove. Apie pradinį jiems seminarą net ir laikraščiai rašė. Ir suprantama: universitete trys fuksaitės — Rasa, Jūratė ir Laima, o technilogijos institute — Dalė.

★

Atrodo, kad diskusijoms tema studentų savaitgaliu Mt. Buffalo kalnuose išmintingai parinkta. Klausimas "Ar konkurencija skatina pažangą?" sukels, be abejo, net sniegą tirpdančių ginčų.

★

Nors kartą prieš balių susigriebta organizuoti savą studentišką programą. Vytas Klimas, pretenduojąs į T.V. žvaigždes, pašvenčia tam reikalui daug prakaito. Dėl to į specialią vaidykos mokyklą įstojo, o akiračiui praplėsti Velykoms Adelaidėje lankėsi.

★

Vytautas Šalkūnas, nors ir smarkiai iškamuotas praeitų metų rūpesčių, visdėlto neišsigando. Girdėti, kad žada ryžtis magistro laipsniui vien tik kad pratęstų studentavimą. Gal dėl to, o gal dėl švelnesnių reikalų ir į valdžią nekandidatavo. Velykoms jo Sydnėjus pasiekta...

★

Algis Kazlauskas valdžios reikalais per Velykas lankėsi Adelaidėje. Manoma, kad jam buvo progos pamatyti pačią centro galvą ar bent kolegę sekretorę. Patyliukais kalbama, kad naujasis melburniškių studijozų pirmininkas turėjęs ir kitų tikslų: patirti, ar konkurencija visad reiškia laimėjimą. Tai būsianti empirinė medžiaga Mt. Buffalo diskusijoms. Nenuostabu, kad inžinieriai nepasikliauna vien teorija.

★

Studentų Žodžio redakcijos žiniomis Adelaidėje Velykoms viešėjęs ir opozicijų vadas Narcizas Ramanauskas. Jaunimo Kvieslys patyrė, kad be jo dar ten buvo Edmundas Karčiauskas ir Klimų Vytas. Iš viso tat galima spręsti, kad konkurencijos sąlygos nebuvo lengvos ir Melburno valdžios žmonėms, ypač turint galvoje Narcizo miklumą rock and roll, dabar, be abejo, ir tvistui.

PIGIAUSIAS PERSIUNTIMAS SIUNTINIŲ
Į USSR PER ŠVEDIJĄ
NYMAN & SCHULTZ, SYDNEY
184, BROOK STREET, COOGEE, NSW

A. Kazlauskas, Melb. stud. v-bos p-kas

DEŠIMTMETIS MELBURNIŠKIAMS STUDENTAMS

Melburniškiai studentai organizuotis buvo pradėję jau 1952 metais, tai lygiai prieš 10 metų. Bet tuo ir visas veikimas pirmosios valdybos pasibaigė, nes ir patys jos nariai neįstojo dar tais metais į universitetą. 1953 m. skyrius jau tikrai pradėjo veikti, kai įstojo pirmieji lietuviai į universitetą. Valdybai pirmininkas Vytas Tamošaitis.

Australijos Lietuvių Studentų Sąjunga susiorganizavo 1954 m., kai jau Melburne, Sydnejuje ir Adelaidėje veikė lietuvių studentų sambūriai. Pradžioje nesutarta, ką laikyti lietuviu studentu Australijoje: ar tik universitetų lankytojus, ar ir koledžių? ALSS suvažiavimas Melburne 1957 m. tarpvaldybiniame posėdyje nutarė, kad sąjungos pilnateisiais nariais be universitetų gali būti ir visų kitų augštesniųjų mokyklų lankytojai, kurias baigus gaunamas diplomas. Tokius diplomus duoda kaikurie technikos koledžai (kur yra augštesnieji skyriai) ir lietuviškai vadinamos mokytojų seminarijos. Dabar veikiantysis ALSS statutas numato dar narius filisterius, kurių teisės neaptartos. Yra statute ir kitų spragų. Dabar yra sudaryta komisija, kuri paruoš statuto paaiškinimus bei papildymus. Reikia tikėtis, kad visi su šiuo reikalu susiję formalumai bus atlikti būsimo studentų suvažiavimo Adelaidėje metu.

Pagrindinė veikla vyksta skyriuose. Virto tradicija, kad studentai kartą metuose suruošia balių ir drauge su vietine lietuviška kolonija šventiškai praleidžia laiką. Šįmet melburniškiai studentai tai svarbiai progai išsinuomavo South Melbourne miesto salę (Town Hall) ir gegužės 25 dieną (penktadienio vakarą) yra pasiryžę tikrai šauniai su pačių paruošta programa pravesti pobūvį. Dalyvaus kviestiniai kitų tautybių studentai atstovai. Naujas dalykas — bus bandoma pakviesti universiteto bei technikos ir pedagoginių institutų dėstytojus.

Pagrindinis tačiau studentų noras ta proga matyti kuo daugiau sąmoningosios lietuvių bendruomenės narių. Ne tiek pelnas rūpi studentams, kiek moralinė bendruomenės parama. Skyriaus valdyba po baliaus patieks visuomenei smulkią išlaidų ir pajamų apyskaitą. Jei bus pelno, tai jo dalis bus paskirta lietuvio studento ženklui pagaminti. Yra sumanymas atspausti jaunimo dainorėlį.

Šią žiemą, kai pabals kalnai, studentai vyks tradiciniam savaitgaliui į Mt. Buffalo. To savaitgalio pagrindinė diskusijų tema bus: "Ar konkurencija skatina pažangą?" Prie temos bus prieinama iš lietuviško taško.

A. Kazlauskas

ALSS Melburno Skyriaus Pirm.

ŽUVĖDRA

Alkanos vienatvės šauksmas
Nesibaigiančioj žalioj platybėj,
Pasiklydęs debesio sklypelis
Ašarų sūrumo putose —
Žuvėdra, seserie išsiilgimo!

Tolimų valčių skaidrios burės
Tavo sparnų baltumą pasisavino,
Idant sukurtų nebyliai harmoniška
Per horizontą slenkantį šešėlį
Tavojo sielvarto.

E.K.

Karolis Kazlauskas atidėjo bokso pirštines dėl mediciniškų priežasčių. Susidomėjo dar ir Volkswageno gydymu. Su broliu inžinierium net savaitę tyrinėjo motoro širdį dėdės Petkevičiaus operacinėje. Ligą įveikti pavyko.

★

Viktoro Adomavičiaus problema — formaliai sumeninti metalurgiją. Kitą vasarą Birutė važiuosianti kartu į Newcastle. Adomavičių Nijolė gavo auksu žibantį Moombos medalį su grandine. Suka galvą, kuriom progom jį užsikabinti. Dėl mokslo tai nutarė, kad vakarais esą galima geriau susikoncentruoti.

★

Inžinierius Rimgaudas Šližys pralenkia net profesorius. Mėginama, mat, elektros inžineriją sucivilizuoti. Tenka tat visiems mokytis tapybos, įskaitant ir profesūrą. Čia Rimgaudas sukerta senius.

★

Ponia Moomba su Heraldu buvo suruošusi meno parodą. Dalyvavo su savo paveikslais ir Elena Zdanavičiūtė ir jos brolis Kazys. Su pasisekimu. Elena gavo net dvidešimt gvinėjų už vieną savo paveikslą. Brolis medikas, be abejo, jos mokinys, už savąjį tik šešias. Šiaip jau Kazys gilina medicinos mokslus ketvirtajam kurse.

★

Gilina kaiką ir Jūratė Normantaitė. Susidomėjo, mat, psichologija Bet jai ir šiaip darbų netrūksta, o bendram reikalui ji niekuomet neatsisako.

★

Aldona Butkutė anais metais studijavo humanitarinius mokslus. Šiemet pasuko empiriniu keliu: perėjo prie praktinių tyrinėjimų Teke.

★

Virginija Sikorskytė ir Albina Šilvaitė pasiryžusios Karališkąjį Technologijos Institutą paversti taikomojo meno įstaiga. Joms uoliai talkauja grynojo meno lektorius skulptorius T. Zikaras.

★

Ina Česnaitė paskirta Australijos Lietuvių Studentų Sąjungos ambasadore Amerikoje. Melburniškiai ruošiasi šauniom išleistuvėm.

★

Liucija Petkevičiūtė įstojo į Melbourno mokytojų koledžą. Ten ji sutiko pusbrolį Raimundą Kazlauską ir šiaip jau gerą pažįstamą, brolį skautą Arvydą Ramanauską. Liucijos giminė plati, ateityje dar platės, todėl baigusi numato įsteigti Petkevičių ir Co. privačią mokyklą su vaikų darželiu.

★

Raimundas Kazlauskas žada sporto klubą prijungti prie skautų. Šiaip jau prie visų savo titulų prisidėjo dar ir choristo. Arvydas Ramanauskas įsigijo mašiną. Sako: "Motoras perfect". Venis Kemėšis jau dabar kibo mokytis. Merginų tai jis pažįstąs, bet su joms sunku.

★

Algis Klimas sako, kad egzaminai patogi priemonė mašinai įsigyti. Rimas Žitkevičius praėjo — Hip, Hip! Bet kodėl jis studijuoja zoologiją ir dar beždžiones? Vida Valiukevičiūtė ant humanitarinių rūbų ketina užsidėti komercinę togą. Remigijus Bakaitis moko fukses nesekti jo keliais.

★

Vytas Gavelis negali pasirinkti tarp teisės ir filosofijos. Gyvenime tat mėgina vadovautis abiem mokslais pakaitomis.

★

Jieva Didžytė pyktelėjusi kartoja senų laikų istoriją. Brolis Martynas tai dingo be pėdsakų. Henrikas Malakūnas sako: "Atsibodo būti mokomam". Ruošiasi tat kitus mokyti. Sesuo Raimonda sportuoja be pralaimėjimų.

Gintas Česna susidomėjo vokiečių kalba. Žirgą juodbėrėlį galima buvo suvaldyti ir lietuviška dainele. Vokiškam Volkswagenui reikia griežtesnio žodžio.

★

Tik nesenai iš sesers patirta Arūno Žižio liūdėsio priežastis. Telaimėjo pirmą vietą tik dviejuose dalykuose, o už kitus liko tik pagirtas.

★

Rūta Švambarytė komponuoja švelnią muziką nervingiems žmonėms. Medikai teigia, kad tai gali padėti ir egzaminuose kritusiems prisikelti.

★

Genijų lietuvių tarpe jau seniai gausu, bet ir dar jų atsiranda. Laima Vingytė ir Rasa Žižytė įstojo į universitetą, gavusios Commonwealth stipendijas, o Jūratė Paragytė su Viktorijos valstijos stipendija.

★

Ką, ką bet kaikurie laimingi. Arūnui Žižiui paskambino 3UZ radijo stotis ir liepė per penkiolika sekundžių atsakyti klausimą: kokia pirmoji raidė tos dienos "Heralde"? Arūnas atsakė: "T", ir perskaitė pilną antraštę "The Herald". Išgirdo atsakymą: "Teisingai! Jūs ką tik laimėjote vieną svarą". Arūnas pagalvojo, kad kartais lengva užsidirbti pinigo. Ėmė jis ir paskambino "Heraldui" pasigirti apie šią naujieną. "Heraldas" priėmė tai už kronikos žinutę. Kitą dieną gavo du čekius: vieną iš 3UZ, kitą iš "Heraldo" administracijos.

★

Nesenai, perėjęs į mariokus, Balys Stankūnevičius gilina savo patirtį atvirajam vandenyne. Buvo nuplaukęs į Perthą, o dabar ruošiasi pasiekti net Tahiti salą. Ar ši kelionė turi kiek ryšių su komercija, neteko išgirsti. Linkim Baliui išvengti paslaptingosios salos sirenų dainų ir laimingai kaip Odisėjui sugrįžt į tėviškės dvarą.

★

Vyr. vilkas Algis Cininas, šiaip dar choristas, Velykoms važiavo koncertuoti į Cabramattą. Jei gandams tikėti, jo ten nesulaukta. Kur buvo Algis? Tiesa, ir Algis Bulokas tuo pat metu važiavo į Sydnėjų!

T r i o.

Lietuvių kapela, vadov. B. Zabiela

RASA ŽIŽYTĖ

PIRMIEJI ĮSPŪDŽIAI

Save jau laikau patyrusia studente. Mėnuo kai universitete, o jaučiu kad metai.. Universiteto rajonas, kuris buvo toks klaidinantis pirmomis dienomis, dar jau visai aiškus, o geriausiai yra žinomas tas takas, kuris veda į kavinę. Sakoma, kad visi keliai veda į Romą, o čia subėga į kavinę.

Vienas reiškinys vis nenustoja manęs stebinęs: kur tik žiūri, vis matai minią jaunimo. Šimtai iš visų pusių. Per pietų protarpį kavinėje vietos nesitikėk rasti. Labai gražią saulėtą dieną ji šiek tiek ištuštėja, nes kuone visas universitetas išsitiesia lauke ant žolės.

Nuo pirmų dienų, per pietų protarpį, vis sutinku kitus lietuvius studentus. Ir norėdama jų neišvengtum, nes nors dauguma jų ištikimai palaiko kavinę, dalis tačiau moka pasklisti po visą universiteto rajoną.

Greitai įsitikinau, kad studentai yra gana paprasti, mirtingi žmonės, net ir vyresnieji. Anksčiau buvau maniusi, kad universitete pilna išdidžių galvočių, kurie su naujokais nei nemano pakalbėti. Nustebau, kad jie ir kalba ir net, atrodo, domisi jaunesniųjų kalbomis. Žinoma, turbūt, yra visokių, bet aš nekalbančių ir labai mandrių nesutikau.

Prieš pradedant lankyti universitetą, man buvo aiškinta, kad profesoriai nesidomi pavieniais studentais, o tik dėsto sau gudrius dalykus iš katedros augštybės ir tiek. Ir tas, pasirodė, netiesa. Jei priėjęs paklausi, tai stengiasi paaiškinti iš paskutiniųjų. Žinoma, paskaitos tai ne pamokos. Susirenka studentai į auditoriją ir susėda. Įeina lektorius, ir niekas į jį dėmesio nekreipia. Jis susitvarkęs pradeda kalbėti. Studentai pagalvoję ima užsirašinėti. Bet kaikurie tęsia savo pašnekėsius ir nežada klausytis. Mokykloj mokytojas tuoj sustotų ir imtų bartis. Čia lektorius visai nesidomi jais ir šneka sau toliau ir tiek. Pabaigęs kalbėti, susiima savo poperius ir išeina. Niekas neatsistoja, nei kas už pamoką dėkoja, nei duris atidaręs palaiko, kaip būdavo mokykloje.

Mokyklos bibliotekoj, labai gerai prisimenu, laisvas pamokas praleisdavom šnekučiuodamos. Čia gi kai nueini į biblioteką, tai tik surandi knygas ir pradedi dirbti, į kitus nei kreiva akimi nepažiūrėdama. Ir visi tik dirba, tik dirba — be žodelio.

Maloniausias netikėtumas buvo jau pirmomis savaitėmis, kai pastebėjau, kad man labai patinka studijinis darbas. Tai dar man niekad anksčiau nebuvo atsitikę. Dabar studijuojamas dalykas yra tikrai įdomu, ir kuo daugiau skaitau ir klausau, tuo darosi įdomiau. Darbo yra daug: per savaitę turiu aštuonias paskaitas, penkias grupines pamokas ir tris valandas praktiško darbo kiekvieną popietę. (Pamiršau pasakyti — studijuoju Melburno universitete architektūrą). Taip laikas ir prabėga. Pradedu darbą devintą valandą rytą ir baigiu penktą po pietų. Laikas užimtas, bet kai jis pilnas įdomybių, tai ir gerai.

Antramečiai ir kiti vyresnieji dažnai man aiškina, kad tik naujokai pirmamečiai viskuom džiaugiasi ,sako, tik mums kvaileliams visas pasaulis esąs toks ružavas. Po kelių mėnesių ir mums paaiškėsią, įgrisią, nusibosią.

Iik šiol aš jiems netikiu ir nenoriu tikėti. Net ir paskaitų suvirškinimas, mokykline kalba "pamokų ruošimas", kurio taip nekenčiau per visą mokyklos laiką, dabar vienas malonumas.

Negaliu sakyti, kad darbas labai lengvas. Daug ko nesuprantu, daug turiu kitų klausinėti ir kankinti kolegas, kurie geriau supranta. Ne visada ir surandi žmonių, kurie nesuprantančiai, ypač matematikos žinojimą į galvą įdėtų. Kaip pasiseks mokslas baigti, nežinau. Bet viena suprantu, kodėl visi man vis sakydavo, kad universiteto laikotarpis yra pats maloniausias gyvenime. Studijuoji, ką pasirinkai, kas patinka, galvoji ką nori, rengies kaip nori, šneki, kas į galvą ateina. Niekas neklausinėja, kur buvai, kodėl pasivėlavai... Tik sau mokykis, skaityk, kartkartėmis pasiilnksmink ir lauk egzaminų. O jų baisu jau dabar.

Taip organizavosi Studentai

YRA 33 NARIAI. BAIGĖ 20.

Daugumas atvažiavome į Australiją 1948-9 m. Kadangi ir visas jaunimas virš 16 metų buvo pasirašęs 2 metų darbo sutartį, tai pirmieji lietuviai studentai galėjo įstoti į Australijos universitetus tik atlikę darbo prievolę.

Taigi 1951 metais Sidnėjaus studentai — J. Miknius ir V. Doniela, — A.L.B. Krašto Valdybos raginami, ėmėsi organizuoti Australijos Lietuvių Studentų Sąjungą ir kreipėsi į Melbourno studentus per Apylinkės Valdybą.

Neužilgo, lapkričio mėnesį, buvo sušauktas Melbourno studentų pirmas susirinkimas, ir čia išrinkta provizorinė valdyba atlikti organizaciniam darbui iki sekančių akademinių metų pradžios. Šitoje valdyboje buvo: pirm. A. Žilinskas ir nariai — J. Šeštakauskas ir J. Raulinaitis.

Kaip užsibrėžta, 1952 akademinių metų pradžioje, buvo sušauktas susirinkimas. Kadangi atvyko tik septyni, ir tai ne visi universitete studijuojantieji, nutarta pratęsti provizorinės valdybos kadenciją ir naujos nerinkti, kol nebus daugiau studentų. Visdėlto, Melbourno skyrius, nors dar labai silpnas, jau gyvavo ir susirašinėjo su kitais skyriais.

1953 metais skyrius žymiai sustiprėjo ir pradėjo veikti panašiu mastu, kaip ir šiandieną. Iš pradžių, kadangi visi atsiėmė savo kandidatūras į valdybą, buvo išrinktas tik įgaliotinį palaikyti ryšiams su kitais skyriais. Melbourniškiai, pasidavę apatijai, nutarė dar metus pralaukti neaktyviai. Bet tai jiems nebuvo lemta. Susirinkimo gale kažkas pasiūlė suruošti studentų vakarėlį, ir mintis buvo visų priimta. Kai pradėjo gvildenti planus, paaiškėjo, kad be pilnos valdybos nieko negalima atsiekti. Ir taip, atradę studentų sąjungoje įdomesnį tikslą, nežiūrint nutarimo, išrinko pirmąją tikrą valdybą, susidedančią iš V. Tamošaičio, D. Giedraitytės ir S. Oertelio.

Nuo to laiko Melbourno skyrius, kaip ir visos Australijos Lietuvių Studentų Sąjunga, žengė pirmyn be tolimesnių abejojimų.

1957 metais Melbourno skyrius jau suruošė antrąjį ALSS metinį suvažiavimą, ir visa Australijos lietuvių studentija svečiavosi pas melbourniškius.

1961 metais Melbourno valdyba vėl ėjo ALSS centrinės valdybos pareigas ir vėl pravedė suvažiavimą, kuriame dalyvavo apie 70 lietuvių studentų.

Šiuos metus melbourniškiai taip pat ruošiasi praleisti aktyviai. Pirmiausiai įvyks fuksų krikštas su atitinkamom apeigom, o po to padidintom gretom rengsim studentų balių, kuris įvyks gegužės 25 dieną.

Žiemai planuojamas studentų ilgas savaitgalis Australijos "Alpėse". Čia melbourniškiai laukia svečių iš kitų mokslo centrų. Be slidinėjimo ir kitų pramogų, ruošiamasi panagrinėti ir akademines temas.

Mūsų plane išleidimas lietuviško dainorėlio. Jau kiek laiko, kai melbourniškiai domisi lietuviškom dainom. Ir kieno, jei ne studentų, pareiga jas išlaikyti ir skatinti jaunimą jų nepamiršti!

Šiandien po dešimtmečio veiklos Melbourno skyrius turi 20 aktyvių universitete studijuojančių narių ir apie 13 kitose augštosiose mokyklose. Melbourno universitetą jau baigė apie 20 lietuvių, nors skaičius — tik apytikslis.

Reikia prisipažinti, kad yra dar ir tokių lietuvių studentų, apie kuriuos mes sužinome, pamatę lietuviškas pavardes universiteto sąrašuose. Tikrai gaila, kad jie išsiskyrę iš lietuvių tarpo.

Jūratė Normantaitė

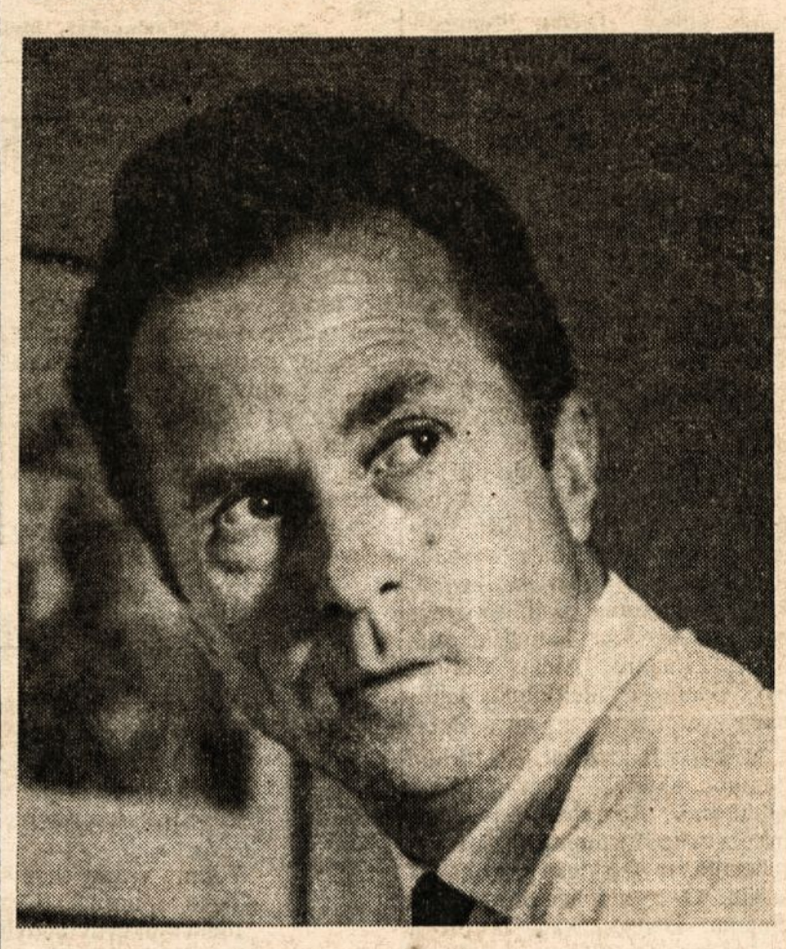

Dail. A. Vaičaitis

M. K. ČIURLIONIS

(Atkelta iš psl. 4)

įspūdžio. Klinger rimtas, bet sunkus tapytojas, Segantini puikus, tačiau perdaug technikas, kad galėtų būti genialus. Esu matęs tik vieną Puvij de Shavannes paveikslą. Labai man patiko, bet manau, kad jis turi geresnių dalykų. Mūsų XX amžiaus pradžia reiškiasi chaotiškai, tūkstančiai dalykų, kuriuos esu matęs padarė man vieną įspūdį, kad tapyba kažkur veržiasi, kad nori sudaužyti ligšiolinius rėmus, tačiau juose lieka."

Neišdildomi atsiminimai ir įspūdžiai visam gyvenimui tai Niurembergas, Praha, Van Dyck, Rembrandt, Böklin ir Valazquez, Rubens, Tician, Holbein, Rafael, Murillo ir kit. Niurembergas — tai gražus miestas, kurį sunku įsivaizduoti, kaip koks nuostabus sapnas. Keturias dienas nuo 8 val. ryto iki 10 val. vakaro valkiojausi, o naktį dejavau ir mirkiau vandenyje sutinusius padus ir kulnis. Buvau Miunchene, kur pamačiau dukart daugiau paveikslų negu Dresdene ir ypač daugumas naujų: Böklino, Stiucko, Klingerio. Baisiai man patiko Van Dyck ir Rembrandt, o apie Böklіną tai jau ir nebekalbėsiu."

Iš šių kelių pasisakymų apie matytus Europos meno meistrus jaučiame Čiurlionio gilų meninį pajautimą ir nuovoką išskirti tik pačius stipriausius tapytojus. Taip pat galima įžvelgti ir pasigėrėjimą jam artimesniais tapybine forma ar idejine mintimi tapytojais, kaip Böklin ir Puvij de Shavannes. 19 amžiuje Prancūzijoje ir Vokietijoje keitėsi estetikos sąvoka, realistinis ir klasikinis pradas, nors ir stipriai laikydamasis tradicijų, pradėjo skilti, užleisdamas vietą fantastiškumui. Böcklin buvo vienas iš tų kuris savo romantinius paveikslus pripildė panais ir bachantėmis ir suteikė savo kūrybai mitologiško dieviškumo. Taip pat baimė, panika, karas, mirtis sunkiai persekiojo Böcklino mąstyseną ir minėtas temas realizavo drobėse. Čiurlioniui darė didelį įspūdį Böcklino paveikslas "Karas."

Čiurlionis pradėjo tapyti sąmoningai ar nesąmoningai veikiamas tų estetinių pasikeitimų, vadinamų secession. Čiurlionis atsiremia į beribį judėjimą, kuriame daugel meno mąstytojų nusigręžė nuo realybės ir ieškojo naujų aspiracijų išreiškimui savęs. Simbolinis peisažas atrodė ne dabarties vaizdavimas, bet ateities veikiamas ne tiek gerų, kiek blogų visatos jėgų. Stagnacija pakeičiama judėjimu, lygumos, kalnai, jūros, dangus pripildyta panikos bei jėgos, iššaukiančios įtampą ir dramatiškumą. Natūra pripildyta mirtį nešančiais simboliniais piešiniais "Laidotuvių Ciklas". Visuotiną sunaikinimą ir apatiją, bejėgiškumą prieš fatališką gamtos jėgą įžiūrime paveiksluose "Audra" ir apsunkintą protavimą, gal paveiktą kasdieniškumo ir nesekmės paveiksluose "Regėjimas". "Vilties" pastelėje jaučiame daugiau pažemintų jausmų simbolišką pasisakymą, o pirmuose "Pasaulio sutvėrimo" bandymuose daugiau įžiūrime neryškius miglotus problematiškos minties sprendimus būdingus literatūrai, bet tada sunkiai išmezgamus tapybine forma.

Netrukus Čiurlionis palieka vokiečių secesionizmo įtaką ir bekompromisiniai atsigręžia į savo asmenybę, stipriai suaugusią su meliodija ir harmonija Muzika tai simbolizuotų garsų ritmas jam yra kelrodžiu ateities vizijų įgyvendinimui. Jo paveikslų temos yra simboliškos; vieni darbai pagrįsti liaudies pasakų turtinga fantazija "pasakų triptikas". Kiti primityvaus žmogaus iš kartos į kartą paremiamo religinio instinkto "Žalčio Sonata" Treti: reprezentuojantys daiktai išlaisvinti iš realistinės struktūros ir kaip kompozitoriaus gaidos, harmoningai sugrupuoti atsiskleidžia mūsų akiai fantastiškų gamtovaizdžiu "Fantazija." Ketvirti, kaip "Piramidžių Sonatos", aiškiai inspiruotos paslaptingos egiptiečių sfinksų ir piramidžių kultūros. Dar kiti, kaip "Vasaros ir žiemos ciklai", kurių mintys išsiveržia iš kūrėjo gilaus natūros pastabumo ir grožio pajautimo, gal net nesąmoningai, bet intuityviai iškelia Čiurlionį į vadovaujantį atstovą naujos abstraktinės estetikos šiaurinėje Europoje.

Čiurlionis turėjo labai stiprią mąstymo jėgą! ne realistinį, bet metafizinį mątymo būdą, fantastiškų daiktų grupavimą ir gilų mistinės natūros jausmą. Jis palieka žemišką natūrą ir pasikelia į pasaulį, kuriame nėra jaučiamas laikas, jis vaizduoja savo paveiksluose vyksmą, transparentines materijas, kuris vyksta už žemės ribų. Nepaprastuose "Žvaigždžių sonatos" paveiksluose Čiurlionis prieš penkiasdešimt keturis metus atskleidė prieš mūsų akis harmoningą kosminio pasaulio grožį.

Maxim Gorkij, būdamas pats realistinis rašytojas, pastebėjęs Čiurlionio paveiksluose muzikalumą ir fantastiškumą, išreiškė didžiausią pritarimą tapytojo pasirinktam tapymo būdui. "Buitis, žanras, visa tai gerai", kalbėjo Gorkij. "O kur svajonė? Kur svajonė, fantazija klausiu aš? Kodėl mes neturime Čiurlionių? Juk tai muzikinė tapyba! Man Čiurlionis patinka tuo, kad jis mane verčia galvoti, kaip literatą!"

Nėra abejonės kiekvieną mąstantį žmogų Čiurlionis verčia galvoti. Jo absoliučiai skirtingas tapymo būdas ir mąstymas įrašo jo vardą į pirmaujančių Europos tapytojų grupę. Čiurlionis yra šaknys to plačiašakio abstraktaus meno, kuris išsiplėtė visame pasaulyje po antrojo pasaulinio karo. Aš visiškai neabejoju, kad Vasil Kandinski, kuris suformavo abstrakcinio meno teoriją buvo inspiruotas Čiurlionio galingų paveikslų, turinčių abstrakcijos meno pradmenis. Mūsų visų didžiam skausmui Čiurlionis per anksti fiziškai pasitraukė iš pasaulio ir nesuspėjo užsirekomenduoti savo originaliomis kompozicijomis Europoje. Politiniai pasikeitimai Rusijoje sustabdė Čiurlionio asmenybės augimą, kuris jau buvo įsišaknijęs Petrapilyje ir užėmė labai garbingą vietą naujame Rusijos meno judėjime. Lietuvių buvo maža grupelė, kurie surinko jo nemirtingus kūrinius ir sudėjo į jo vardo galeriją Kaune. Galerijos durys buvo pravertos, tačiau labai retas išdrįso įkelti kojų ir susikaupti prieš paslaptingą paveikslą "Karalių Pasaka", kuriame simboliškai intymiausiomis spalvomis Čiurlionis pavaizduoja savo, o kartu ir mūsų visų saulėtą gimtinę Lietuvą. Retam buvo žinomi "Jūros sonatų" trijulė: allegro, andante, finale originaliausiu būdu išspręsta jūros galybė ir pasakiškumo ritmas ir grožis.

Tik reti svečiai iš užsienio užklydę į Čiurlionio galeriją buvo sužavėti jo paslaptingomis drobėmis. Tarpe jų prancūzų rašytojas Romain Roland laiške entuziastingai atsiliepia apie Čiurlionio kūrybą:

"Negaliu pasakyti, kaip aš esu sujaudintas to tikrai žavingo meno, kuris praturtino ne tiek tapybą, bet ir žmogaus horizontus polifonijos bei muzikos ritmikos srityse. Koks tai būtų pilnavaisis tokio turtingo atradimo išsivystimas didelės erdvės tapyboje, monumentaliose freskose. Tai — naujas dvasinis žemynas, kurio Kristopu Kolumbu tapo Čiurlionis".

Adolfas Vaičaitis

SVEČIAI IŠ NEWCASTELIO

Kai pavažinėji, tai ir naujų pažinčių užsimezga. Newcastlyje sutikau būrelį lietuvių, įsikūrusių šiame pramonės centre. Medžiagiškai tikrai stiprūs ant kojų. Tik vienas gal trūkumas, kad retas augštesnio mokslo tesiekia. Bet pagaliau ne vienu mokslu žmogus gyvas.

Negausi šio miesto lietuvių kolonija, bet laba svetinga ir vaišinga. Ponų Dagielų šeimon buvau pakviestas Kūčiom, bet ir taip kur nors. Nuobodžiauti neteko, o tuo labiau svetimų tautybių pažinčių jieškotis. Kviečiau tat kada nors ir mane aplankyti. Ir štai vasarai baigiantis, gavus atostogų, pakeliui į Adelaidę pas mane užsuko Julius Zakarauskas su savo mašina. Su juo buvo ir Vytas Nekrošius su savo jauna žmona ir dviem dukrelėm. Buvo jau vėlyvas sekmadienio vakaras, kol jie mane surado. Ir tos šviesos jiems nejprastos, ir melburniškiai žmonės buvę nedraugiški. Jei paklausi gatvės, tai dar labai gerai, kad teiksis bent ranka kryptį parodyti. O dažniausiai nusisuka ir nueina. Į namus tai ir neik klaustis, nes durų tai jokiu būdu neatidarys. Rodė jie man savo Newcastlį, supažindino su daugeliu savo bičiulių. Reikia ir man kas daryti. Aplankėm p. A. Zubrą ir suplanavom rytdienos programą: lietuvių namai, parapijos namai, muzėjus ir pajūris. Dabar buvom du prieš du. Gyrė jie mums savo Newcastlį, savo T. Gaidelį, S.J., savo chorą. Ponai Nekrošiai choristai. Ir malonu, kai saviškius giria. Kai melburniškių nesvetingumą palietė, tai atsikirtom. Jei norėjo sklandesnio ir vaišingesnio sutikimo, tai reikėjo telegramą mušti. Būtumėm visą Sydnėjaus plento policiją įspėję, kad tikrai draugai važiuoja, o ne šiaip įsibrovėliai iš svetimos valstijos.

Tik dabar čia Melbourne paaiškėjo, kad Julius yra Newcastlio ateitininkų pirmininkas. Bet nepergeriausiai einasi: kai išrinko pirmininku, tai ir užmigęs ant laurų. Skaitąs dar ir "Mūsų Pastogę" bet draugas Vytas tai tik "Tėviškės Aidus".

Kitą rytą buvo pirmadienis. Sunku dieną praleist net ir dėl draugų, kai vos tik esi pradėjęs dirbti. Svečiai mano sesers Nijolės lydimi, pavažinėjo po Melbourną, bet ne pagal planą, o tik pakraščiais. Vis jiems tos šviesos, ta mašinų gausybė. Tegu pagaliau žino, kad į didmiestį atvažiavo. Šiaip taip sesuo dar nusitempė į botanikos sodą.

Julius dar pasiteiravo darbo. Taip sau dėl visko. Užtikrinu, kad čia visuomenininkams plati dirva. Darbą tuoj gavo, bet tuoj ir pradėk. O kaip čia tepsies rankas, jei reikia draugas į Adelaidę palydėti, o už atostogas ir pačiam kišenės pinigų pilnos. Tai taip, tur būt, Juliaus persikėlimas ir bus pakibęs.

Džiugietis

MARIBYRNONGO LIETUVIŲ SAVAITGALIO MOKYKLA

Mokytojo A. Krauso iniciatyva buvo įsteigta 1951 m. rugpjūčio mėn. 12 d. vakarinėje Melbourno dalyje, Maribyrnongo Lietuvių Savaitgalio Mokykla steigėjo privačiame name. Šią mokyklą rėmė LKF Melbourno skyrius. Per aštuonerius metus mokinių skaičius svyravo tarp 18-28. Be mokyklos vedėjo toje mokykloje yra dėstę šie mokytojai: Marija Bulakienė, kun. Pr. Vaseris, kun. J. Kungys, K. Mieldažys, V. Kazlauskienė, V. Motūza, A. Mikaila. Prie mokyklos veikė Tėvų Komitetas, kuriam yra pirmininkavę: K. Kazlauskas, J. Meiliūnas, V. Andriukonis ir A. Milvydas. Tėvų Komitetas pagal išgales rėmė mokyklos darbą materialiai ir moraliai. Per aštuonerius metus šią mokyklą yra lankę 57 mokiniai, o pilnai baigė jos šešerių metų kursą ir gavo mokyklos baigimo pažymėjimą šie mokiniai: Adomavičius Viktoras, Bulakaitė Regina, Kazlauskas Algis, Kemešytė Jūratė, Krausaitė Rūta, Kazlauskas Karolis, Kemešis Venius, Kazlauskas Raimundas, Katinaitė Gėnė, Grikepelis Algimantas, Andriukonytė Audronė, Adomavičiūtė Nijolė, Grybaitė Nijolė, Kemešytė Rūta, Petkevičiūtė Liucija, Petkevičiūtė Danutė, Strimaitytė Ilona, Grikepelis Alvydas. Iš šių mokinių yra jau baigusių ir augštąjį mokslą, sukūrusių šeimyninį gyvenimą.

Visi Maribyrnongo Savaitgalio Mokyklos mokiniai buvo ir skautai. Kai kurie iš jų šiandien vadovauja "Džiugo" Tunto padaliniams ir yra neblogi jų vadovai: trys broliai Kazlauskai, Viktoras Adomavičius ir kit.

Kasmet mokykla švęsdavo mokslo metų užbaigtuves su eglute bei įvairiais pasirodymais, vaidinimėliais. 1956 m. LKF paskelbtame rašinio konkurse vienas Maribyrnongo Savaitgalio mokinys laimėjo pirmą premiją. Prie mokyklos veikė knygynėlis. Juo naudojosi žymi dalis mokinių ir brolių bei sesučių nemokinių namuose. Mokinių tėvai skaitė knygas iš mokyklos vedėjo privataus knygyno. Patogiai buvo susitvarkyta ir skaityba buvo gyva, nes moksleiviai parnešdavo savo tėvams knygas iš bibliotekos. Prie mokyklos buvo nebloga aikštelė žaidimams.

Lietuvių Bendruomenei įsigijus Lietuvių Namus, Thornbury, Maribyrnongo mokykla privačiame name buvo uždaryta.

A.D.

PO SVETIMU DAUGUMU

LSS AUSTRALIJOS RAJONO SKAUTŲ SKYRELIS

PIRMOSIOS LIETUVIŲ SKAUTŲ DIENOS MELBOURNE

Lietuviai skautai Australijoje atsirado su pirmaisiais transportais. Prasidėjus emigracijai L.S.S. vadovai ir patys skautai rūpinosi, kad lietuviai skautai nuvykę į kitus kraštus nepasimestų ir nepakriktų. Tokiu būdu, dar Vokietijoje v.s. B. Dainutis buvo paskirtas lietuvių skautų įgaliotiniu Australijai. Jis vos atvykęs, tuoj užmezgė ryšį su vietiniais australų skautais ir pradėjo burti krūvon atvykstančius lietuvių skautus. Kiekvienas naujai atvykstantis laivas buvo skautų sutinkamas ir naujai atvykę broliai ir seserys buvo aprūpinami reikalingomis informacijomis. Kaikuriuose laivuose, kur pasitaikydavo daugiau skautų, jie jau kelionėje darydavo sueigas, pravesdavo skautiškus pašnekėsius ir pan. Pasiekę Australijos krantus ir patekę į pereinamas stovyklas, skautai įvairiomis progomis pasirodydavo uniformuoti ir organizuoti. 1948-49 metais įvyko Pan-Pacific džiamborė netoli Melbourno. Šioje džiamborėje lietuviai skautai dalyvavo organizuotai atstovaudami lietuvius skautus, kaip tautinis vienetas, kuriam vadovavo vyr. sktn. B. Dainutis.

Po šios džiamborės skautai išvažinėjo atgal į savo gyvenamas vietas, bet su pakelta nuotaika ir toliau pasilikti skautų eilėse ir dirbti skautybės labui. To pasėkoje buvo įsteigta visose Australijos valstybėse lietuvių skautų vienetai. Melbourne buvo įkurtas Viktorijos — Tasmanijos Tuntas. Šiam tuntui vadovauti apsiėmiau aš. Nors lietuvių skautų Australijoje buvo nemažai, bet išsiskirstę po visas Australijos valstybes. Melbourne buvo keletas skautų vyčių ir kandidatų, skaučių grupelė, skautų ir keli vilkiukai. Šie skautai daugumoje jau išėję iš skautiško amžiaus, nes jie pradėjo skautauti dar Lietuvoj, kiti Vokietijoje. Su tokiu skautų skaičiumi tuntas negalėjo skaitytis tuntu, bet buvo galvota, kad gi prieauglio atsiras, nes šeimų stovyklose daug buvo vaikų. Vieną dieną jie suvažiuos į centrus. Ir tiesa, karts nuo karto matėsi vis daugiau jaunesnio amžiaus vaikų. Įvairiomis progomis jie buvo raginami stoti į skautų eiles, bet didelio pasisekimo nebuvo, kad skautai pasidarytų populiarūs. Tuntas nutarė įsteigti lietuvių savaitgalio mokyklą. Tokiu būdu gimė pirmoji lietuvių mokykla Melbourne. Oficialus mokyklos įsteigimas buvo pravestas per tunto įsakymus 1950 metais vasario mėn. 16 d. Su mokyklos atsiradimu skautų gyvenimas ėjo lygiagrečiai dviem keliais, nes visi mokiniai buvo skautai ir visi skautai mokyklinio amžiaus lankė mokyklą. Kai tėvai atvesdavo savo vaikus į mokyklą po įrašymo buvo prašomi leisti savo vaikus stoti į skautus. Žinoma, nebuvo nei vieno atsitikimo, kad nors vienas iš tėvų būtų pasakęs ne. Ir taip didėjo mokinių skaičius mokykloje, o tuo pat ir tuntas augo. Šiame organizaciniame tunto ir mokyklos darbe dirbo tunto vadovai kaip skautai ir mokytojai. Palyginant per trumpą laiką skautams pasisekė suburti didelį skaičių jaunųjų lietuviukų-kių. Tuomet tuntas galėjo tikrai tuntu vadintis, nes jis pakankamai išaugo ir jį sudarė šie padaliniai:

1. Skautų Vyčių būrelis,
2. Skautų draugovė,
3. Jūros skautų laivas,
4. Jaunesniųjų skautų draugovė,
5. Vyresnių skaučių būrelis,
6. Skaučių draugovė ir
7. Jaunesniųjų skaučių draugovė.

Prie tunto buvo senųjų skautų židinys ir skautininkų ramovė, kurie veikė savarankiškai.

Viktorijos — Tasmanijos Tuntui išaugti padėjo gana geros sąlygos. Tuometinis lietuvių bendruomenės valdybos pirm. K. Mieldažys išnuomavo neblogas patalpas ir pavedė skautams jas administruoti. Ten skautai įsirengė savo būklą, kurį gražiai išdekoravo p. Kudirka. Prie būklo buvo salė, kuria skautai taip pat naudojosi. Tuo metu buvo populari vieta vadinama "ten, kur arklys ganosi", kur skautai kiekvieną šeštadienį rinkdavosi į savo sueigas. Ten taip pat vykdavo egzaminai į skautų patyrimo laipsnius, ten buvo ruošiami minėjimai pasilinksminimai ir kit. Vienu žodžiu ten vyko visas skautiškas gyvenimas.

1952 metais sausio mėn. pradžioje tuntas surengė pirmąją skautų stovyklą Greensborough. Stovyklavo apie 40 skautų. Jau tada tuntas galėjo aprūpinti savo skautus palapinėmis ir kitu stovyklai reikalingu inventorium. Nuo tada kiekvienais metais skautai stovyklauja apsirūpinę savomis priemonėmis ir vis didesniu skaičiumi. Švenčiant penkių metų sukaktį tuntas turėjo savo padaliniuose daugiau kaip šimtą skautų-čių.

Vėliau skautų veikimui sąlygos žymiai pablogėjo, nes tuntas nustojo savo būklo ir dėl to neturėjo savo nuolatinių patalpų skautiškam veikimui. Dabar Tuntas turi tinkamą būklą Lietuvių Namuose.

J. Makulis.

S.v. ps. A. Talačka, "Džiugo" Tunto tuntininkas

SKAUTAI MELBOURNE

Negailestingos titanų kovos išblaškytas po visus pasaulio kraštus lietuviškas jaunimas neužmiršo tėvynės slėniuose liepsnojančio laužo šviesoje duotos priesaikos tarnauti Dievui, Tėvynei ir Artimui.

Jau plaukiant laivu į tolimą Australiją organizavosi skautų būreliai, kurie pasiekę naują žemyną nepasimetė, bet vienu ar kitu būdu palaikė ryšį vieni su kitais. Susijungę į vienetą Melbourno skautai atnešė daug gero visai lietuvių bendruomenei. Uoliai dalyvauja lietuviškose pamaldose, įsteigia lietuvišką mokyklą jaunimui, patys mokosi lituanistinių dalykų, senų lietuviškų dainų, steigia tautinių šokių grupę. Kai kuriuos skautų pradėtus darbus perima kitos organizacijos ir toliau tęsia lietuviškumui išlaikyti darbą. Melbourno skautai ypač platų barą išvarė atstovaudami Lietuvą ir LSS tarptautiniuose sąskrydžiuose. Jie gausiu kontingentu dalyvavo dviejose Pan-Pacific džiamborėse Clifford Parke prie Melbourno, iškėlė pirmą kartą tautinę vėliavą Azijos žemyne, Filipinuose ir dalyvavo Tarptautinėje Konferencijoje New Delhi, Indijoje.

Daug pasiaukojimo parodė skautų vadai, užmiršdami poilsį ir asmeninius malonumus. Tuntininkai, pradedant pirmuoju J. Makuliu ir baigiant dabartiniu ps. A. Talačka, be užmokesnio be bendruomenės padėkos, dažnai dar gerokai kieno pakritikuojami, mokė ir moko lietuvišką jaunimą, kaip būti ištikimiems Dievui, kaip mylėti tėvynę, padėti artimui ir jį suprasti atjausti.

Sueigų, iškylų ir stovyklų metu išdainuotos dainos, deklamuoti eilėraščiai ir nagrinėti rašytojai sukelia jaunose širdyse daugiau tėvynės meilės, negu daug kalbų ir paskaitų sudėjus kartu.

Dėja, vis sunkiau ir sunkiau darosi surasti pasiaukojusių žmonių vadovauti, padėti ir patarnauti. Skautų Tėvų Komitetas daug padėjo skautams lėšomis ir moraline parama, bet, deja, ir čia jau lyg tai nuovargis jaučiasi. Jaunimas patys dirba kiek įmanydami, organizuoja dainų grupes, ruošia iškylas ir stovykloms vadovauja, rašo į spaudą, kuria; deja, mažiau ir mažiau bėra norinčių tam jaunimui padėti, patarnauti.

Kaip gera būtų, kad visi prisiminę savo priesaiką dirbti Dievui, Tėvynei ir Artimui, vėl pradėtų tą priesaiką pildyti ir padėtų lietuviškam jaunimui užaugti geresniam, negu patys paliko.

A.J.

DŽIŪGIEČIAI PRIE STOVYKLOS STALO 1962 M.

KODĖL VERTINU SKAUTYBĘ

Mano įsitikinimu Australijoje neįmanoma nesuaugusiam lietuviui išlikti lietuviu be skautybės. Skautybė duoda didžiausias galimybes pažinti tą, ką kiekvienas lietuvis turi žinoti, bet neturi laiko išmokti lietuviškoj mokykloj. Skautų programa yra daug platesnė: išmokstame lietuviškų papročių, juostų audimo, daug naujų dainelių ir šokių.

Stovykloje įgyvendiname lietuvybę. Stovykla... tai izoliuotas Lietuvos kampelis. Ten galima pergyventi tą brangų jausmą, kokį turėtume gyvendami savo krašte. Esi vien tik lietuviškos nuotaikos supamas. Prie skautiško stalo valgai tuos lietuviškus valgius, kuriuos mama retai turi laiko pagaminti ir kalbi ta lietuviška kalba, kurią tik tada pradedi branginti.

Nors sėdėtum klasėje ir skaitytum šimtą knygų apie stovyklą, nepajustum to pasididžiavimo ir meilės, kurią pergyveni per vėliavos pakėlimą. Pušys, paukščių čiulbėjimai traukia tave dar arčiau prie lietuviškos dvasios, kurios niekur kitur nerasi. Kaip smagu, linksma ir malonu sėdėti prie laužo, klausytis dainelių ir akordeono! Tikrai smagu...

Bet stovykla nėra vien tik žaidimas. Čia jauti, kad lietuvybė negali mirti. Čia būsimieji lietuvių bendruomenės šviesuoliai, kurie vėliau tarnaus Lietuvai. Kiekvienas aukoja savo brangų laiką išlaikyti lietuvybę ir skautybę. Tarp vyresniųjų skautų, pavyzdžiui, yra daug perkrautų darbais, bet jie vis dėlto atvyksta į sueigas vadovauti ir mokyti jaunuosius skautus.

Užtenkamai pasakyta apie lietuvybės išlaikymą, be to skautybė lavina žmogų dar kitose srityse. Lavina pastabumą, vikrumą; moko mus tvarkingumo, sveikatos ir kaip bendrauti su kitais. Vaikai susidraugauja per šitą organizaciją ir tai lietuvių bendruomenėje yra svarbu.

Dėl viso šito vertinu skautybę ir džiaugiuos, kad esu skautė.

E. Vaičiulytė.

MANO PIRMOJI NAKTIES SARGYBA

Mano pirmoji sargyba buvo nuo 12 valandos nakties, kurios niekad neužmiršiu. Aš buvau tada dar visai jauna skautė ir nežinojau, kaip žvėriukai naktį elgiasi. Aš visuomet galvojau, kad ir jie naktį miega taip pat kaip ir žmonės.

Pirmas pusvalandis buvo visai neblogas, nes ana sesė, su kuria aš ėjau sargybą, daug šnekėjo. Ji pradėjo snausti ir nutilo. Ir neužilgo užmigo. Aš bandžiau ją pribudinti, bet nieko negalėjau padaryti. Staiga aš pajutau kokia gili tyla mane siaučia ir staiga pradėjau bijoti.

Ir iš tamsos pasigirdo H-u-u-u, h-u-u-u ir dvi didelės baltos akys sužibo medyje. Tos akys spoksojo į mane lyg užkerėtos. Man ir visos blusos numirė. Labai išsigandus bandžiau žadinti savo draugę, bet iš jos tik u-m-m-m A-a-a-a, u-m-m tegalėjau išgauti. Iš to susijaudinimo nežinojau ką daryti ir vos nepradėjau verkti. Staiga kažkas palietė mano kairę ausį. Na! pagalvojau, pirmas ir paskutinis kartas, kad aš bestovyklaučiau. Ir kad to tik užtektų, iš kitos pusės pasigirdo ci-ci-ci. Kažkas iš toliau atsiliepė ci-ci-ci. Staiga medyje, po kuriuo aš stovėjau, kažkas pradėjo knarkti, daug garsiau negu mano draugė, nuo kurios knarkimo smilgos linko. Sukaupus visą drąsą, kiek jos pas mane dar buvo, uždegiau elektrinę lemputę, apie kurią buvau visai pamiršus.

Medyje ant šakos sėdėdamas miegojo ir knarkė lyg senis bajoras — possum, o šalia jo tupėjo didelė pelėda. Šviesos sužavėtas atsirado ir mano ci-ci-ci draugas — šikšnosparnis. Mano baimė pasirodo buvo visai be reikalo.

Ir mano išgąstis pasidarė labai juokingas, aš pradėjau taip juoktis, kad ne tik possum pabudo, bet ir mano sesė, kuri po teisybei turėjo būti su manim sargyboje. Nors kiek ji manęs klausinėjo, ko aš juokiausi, apie savo nakties išgyvenimus ne tik jai, bet ir niekam kitam nepasakojau.

Laima Ališauskaitė

IŠKYLA Į SHERBROOK

Kovo mėn. 10 d. Melburno "Džiugo" tuntas suruošė vienos dienos iškylą į kalnuotą ir gražų mišką prie Belgraves — Sherbrook Forest.

Pajudėti žadėjo 8.30 val. nuo Flinders Street stoties, todėl mes, jaunieji, bijodami pasivėlinti, atsikėlėme jau šeštą valandą, o aštuntą valandą pilnoje uniformoje dairėmės į kairę ir į dešinę po laikrodžiais, o tenai dar tik vėjai pūtė ir nesimatė nė vieno lietuviško skautiško šlipso.

— Miega broliai, ar dar "Moomba" šoka — nutarėme mes pirmosios trys ir užėmėm geras pozicijas ant laiptų, nes pradėjo rinktis daugiau tokių kaip mes iškylautojų, bet tik su kitokiais šlipsais — australiškais, ukrainietiškais ir t.t. O mūsiškių, tai kaip saulės spindulių kur ne kur po vieną iš minios išlenda. Laikas bėga. Vyriausieji, žinoma, atsirado paskutiniai. Kai pamatėm vadovą Balį su savo broliais, sesės kaip bitės tuoj puolė prie langelių pirkti bilietų į Belgravę. Skubiai ant perono!

Susikraustom į vagonus kur kam patogiau ir klegam kaip žąsys piknike. Mat, gavome atsisėsti. Nesvarbu, kad traukinys dar tik už pusės valandos išvažiuos. Ir vėl pasirodo rimtas mūsų vadovo veidas ir krapšto mus lauk iš vagonų ant perono. Pamatęs tiek linksmų veidų, matyt panoro į juos gerai įsižiūrėti, todėl liepė sulipti visiems būtinai į vieną vagoną. Vėl renkame išbarstytus apelsinus, griebiam už savo maišelių su buterbrodais ir grūdamės visi į vieną vagoną. Linksma!

Pagaliau ir traukinys pradeda krypiuoti ir vilkti mus tolyn nuo miesto triukšmo arčiau prie Dievo ir gamtos. Štai ir Belgrave. Daug medžių, saulė šviečia, gal tas "piknikas" ir bus už kampo — galvojam ir jau rengiamės užkąsti. Bet "mūsų vadovas" jau rikiuoja mus po du ir po dvi į eilutę ir marš į kalną pirmyn!

O to kalno nei pradžios nei galo nesimato! Einam ir einam. Broliai mūsų narsiai veda, jiems atrodo, kad mes perdaug atsiliekame, todėl tik ir girdime — Sesės paskubėkit, sesės nepasilikit!

O toms sesėms jau liežuviai išlindo ir kupros sulinko nuo to skubėjimo. O tas kelias nesibaigia..

Matom — broliai sustojo ir pradeda dainuoti, bet mes tylim, nes taupom energiją kojoms pakelti, nes jos darosi vis sunkesnės. Pagaliau prisivejam brolius skautus ir norim pailsėti, bet vėl tas pats balsas ragina — pirmyn, marš, ne po keturias, po dvi į eilutę.

Nei poilsio, nei kalno galo nesimato. Ir vėl krapštomės pirmyn, jau kitos sesės net murmėdamos. Bet niekas mūsų balso neklausė ir negirdi.

Pagaliau, kai pasiekiam tą pikniko aikštelę ir išgirstam, kad jau atkeliavom, taip ir išvirstam visi ant žemės ir džiaugiamės ir valgom ir judinam pavargusias ir nepratusias prie tokių kelionių savo kojeles. Jaučiamės kaip Mt. Everest nugaléję! Čia laikas jau daug greičiau bėga. Vos, rodos, dar tik atsisėdom, o jau ragina vėl stoti į ratą "žiužį mušti", žaisti "trečias bėk" ir vogti vėliavas (vargšai brolių šlipsai!) Landžiojam po krūmus, genam vienas kitą, dabojam savo, bet norime pagriebti priešo vėliavą, kaip tikri kareiviai. Nusibraižom kojas, beveik paklystam, nes to miško ir galo nesimato.

Bet "ateina naktis" ir mes vėl susirenkam dar visi sveiki atgal prie Milkbaro Belgravėj. Vėl tas pats traukinėlis krato mūsų pavargusius sąnarius ir veža atgal į Melburną.

Atsirandam namuose tik apie devintą valandą dideliam tėvelių džiaugsmui, kad sveiki sugrįžom.

Ir jau beveik miegodami kartojam dainos žodžius:

Ėjo skautai iškylauti,
Patyrimo daugel gauti,
Patyrimo, patyrimo...

MILDA MALAKŪNAITĖ

Iš 7-jo pasaulinio skautų vyčių sąskrydžio 1962 m. Clifford Park, Vic.: Vyčiai darbe.

PŪKINĖS KALDROS

PLUNKSNINIAI MATRACAI, PAGALVĖS, LOVOS SKALBINIAI, kaip įpilai ir užvalkalai 63" (160 cm.) platumo, galima gauti firmoje

ROSE

38 WASHINGTON STREET, BEXLEY, N.S.W.

Rockdale stotis. Tel.: LW 1220

SKYRIUS: Flemings Corner Shop, 181 Queen St., St. Marys, N.S.W.

Mūsų atstovas Jus aplankys kiekvienu metu.

Prekės duodamos ir išsimokėjimui. Mes kalbame vokiškai.

IŠ MŪSŲ GYVENIMO MELBOURNE

LIETUVIŲ KULTŪROS FONDAS MELBOURNE

Kultūros Fondo veikla Melbourne lietuvių tarpe giliai ir gan plačiai reiškiasi. Pakaks priminti prieš kelis metus surengtas pirmąsias meno dienas Australijoje, antrą Australijos lietuvių meno parodą, V. Kudirkos akademiją, kelis koncertus bei dramos spektaklius. Šiais metais LKF suruošė M. K. Čiurlionio akademiją.

Šios mūsų meninės, kultūrinės manifestacijos buvo šviesūs pragiedruliai nūdieniame gyvenime, kurios mūsų bendruomenės buvo šiltai priimtos ir giliai išgyventos. Ruošia Liet. Namuose pastovų paskaitų ciklą. Paskaitų temos įvairios: mokslo, meno ir lituanistikos klausimais.

Tremtyje yra, palyginti, didokas nuošimtis lietuvių inteligentų, įsigijusių bendrą ir net augštesnį išsimokslinimą arba šiaip išugdžiusių intelektualinių vertybių pamėgimą. Šie žmonės tremty susilaukia sunkių smūgių, nes visuose kraštuose pernelyg pavydžiai saugomi savų, namie išaugintų, profesiniai interesai. Kaip ten bebūtų, intelektualinė degradacija gali būti skaudesnė negu fizinė. Užtat ir lankome įvairius kultūrinius parengimus, sielojamės, jei tokių nėra.

Grįžtant prie paskaitų, jos mūsuose įsipilietino: turi pastovų 40 — 60 lankytojų skaičių ir, kas svarbiausia, nepritrūkstame prelegentų. Laisva, neforsuojama diskusija po paskaitos sudaro intelektualinį klimatą, brangų lygiai paskaitininkui, lygiai klausytojui. Dalis tų paskaitų yra spausdinama (gaila, kad tų diskusijų atspausti neįmanoma) "Mūsų Pastogėje" ir tuo būdu jos plačiai paskleidžiamos mūsų bendruomenėj Australijoj.

Šių metų paskaitų kalendorius bus paskelbtas vėliau. Čia primintina, kad šių paskaitų nebūtų, jei neturėtume nemokamų patalpų Lietuvių Namuose. Lietuvių Namuose yra ir Kultūros Fondo globojama lietuvių biblioteka, turinti apie 1000 spaudinių. Šiomis dienomis biblioteka gavo naujų, labai vertingų knygų iš p. Iz. Gestarto, p. Ig. Aleknos ir kitų aukotojų. Kultūros Fondo Valdyba labai dėkinga Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugijos Valdybai, kuri paaukojo 10 svarų bibliotekos antrai spintai pagaminti. Labai ir labai ačiū! Ponas K. Baltokas, kuris yra tapęs melbourniškių mecenatu, žada pats spintą padirbdinti. Esame susirišę su JAV ir mums yra žadėta atsiųsti knygų. Tad biblioteka gausėja naujais vertingais leidiniais ir turi ateities perspektyvų.

Nors Kultūros Fondo nariai nėra skaitlingi, vis dėlto negalima nutylėti, kad Kultūros Fondo veikėjų užsimojimai ir darbai randa pritarimo bei paramos bendruomenėje ir mūsų spaudoje.

A. Mikaila

VAIDYBOS MENO ATOŠVAITOJE

Apylinkės valdyba pagal išgales rėmė ir remia scenos meną. 1951 m. R. Kardeliukienė pastatė "Jūratė ir Kastytis". Šį pastatymą paįvairino ir išraiškos šokio grupė, vadovaujama D. Nasvytytės. 1952 m. P. Morkūnas pasatė Vyt. Alanto "Buhalterijos Klaida" G. Gasiūnienė suorganizavo pastovesnę Melbourno teatro mėgėjų grupę, kuri jos vadovaujama pastatė Vinco Krėvės "Žemaituką", P. Vaičiūno "Tuščias Pastangas" ir įscenzavo Andersono pasakas. Ši grupė gastroliavo su pastatymais Adelaidėje ir Geelonge. Dėl nepalankių sąlygų ši teatro grupė nustojo veikusi. Melbourną aplankė po kelis kartus su gastrolėmis J. Gučiaus Teatro Studija ir Dainienės vadovaujama Adelaidės Teatro Mėgėjų Grupė. Melbourno savaitgalio mokyklos savo metinėse šventėse ar kitom progom yra pastačiusios mažesnės apimties veikaliukų. ALB Melbourno Kultūros Taryba yra patiekusi melbourniškiams "Baltaragio Malūną" (K. Borutos) ir Balio Sruogos "Milžino Paūnksmę", pastatytus Montrealio Dramos Teatro vaidinimus plokštelėmis Lietuvių Namuose ir privačiuose butuose. Melbourno Kultūros Taryba yra įsteigusi plokštelių knygyną, kuriuo gali pasinaudoti kiekvienas bendruomenės narys. Taip pat jos pastangomis atgaivinta Melbourno Teatro Mėgėjų Grupė 1961 m. liepos mėn. 23 d., kuriai sutiko vadovauti p. N. Cininas. Š.m. balandžio mėn. 14 d. režisierius N. Cininas pastatė S. Kymantaitės — Čiurlionienės "Kuprotą Oželį", vieno veiksmo kaimietiškų piršlybų vaizdelį. Melbourno Teatro Mėgėjų grupė "Spiečius" keta melbourniškiams paruošti ir daugiau dramos veikalų scenai.

K.

MELBOURNO SAVAITGALIO MOKYKLA

Tuntininkas ps. J. Makulis, tunto štabo nariams pristariant, 1950 m. vasario mėn. 16 d. įsteigė pirmąją Melbourno Lietuvių Savaitgalio Mokyklą. Ji yra išvariusi platų švietimo ir auklėjimo barą Melbourno bendruomenėje. Daug mokinių yra perėję šią mokyklą, o ir ją baigusių skaičius nemažas. Šios mokyklos auklėjimo metodas glaudžiai susietas su skautybe. Beveik visi mokiniai yra LSS-gos nariai. Žymią mokymo dalį užima žaidimai, dainos ir kita moksleiviui patraukli medžiaga. Todėl jos lankytojų skaičius buvo didelis.

Bet ši mokykla yra labai daug išgyvenusi. Neturėdama savo pastovių patalpų, yra daug kartų jas keitusi, net trumpą laiką teko antrojo mokyklos vedėjo L. Vacbergo privačiame bute dirbti. Ne vien dėl savo patalpų neturėjimo ši mokykla išgyveno sunkumų, bet ir dėl kitų priežasčių...

Lietuvių bendruomenei įsigijus savo nuosavus namus, opusis mokyklos patalpų klausimas buvo tinkamai išspręstas. Lietuvių Namų Taryba davė jai tinkamas patalpas ir erdvų kiemą ir sporto aikštę žaidimams. Melbourno Savaitgalio Mokykla glaudžiai bendradarbiavo su Lituanistiniais Kursais, kuriems vadovavo A. Zubras ir E. Žižienė. Šioje mokykloje dėstė ir dėsto visa eilė pedagogų, kurie su dideliu pasišventimu aukoja darbą ir laiką lituanistiniam švietimui. Ši mokykla, talkinant Maribyrnongo, Claytono, Altonos, seniau veikusioms mokykloms, yra suruošusi bendrą didžiulę mokyklų šventę su plačia ir įvairia programa Colingwoode...

Šiais mokslo metais mokyklai vadovauja A. Bladzevičius su reikalingu mokytojų personalu. Tikybos dėstyti atvyksta Melbourno lietuvių katalikų kapelionas kun. Pr. Vaseris.

Vilmantas

L.V. S-GOS "RAMOVĖ" MELBOURNO SKYRIUS

1953 m. birželio mėn. 21 d. Melbourne, iniciatorių grupės vardu p. J. Janulaitis sukvietė buvusių liet. karių susirinkimą ir supažindinęs su "Ramovės" įstatais, kurie buvo išleisti 1950 m. Chicagoje (Centro Valdyba), kvietė buvusius liet. karius įsirašyti į narius. Įsirašė 26 nariai ir tuo buvo įkurtas Melbourno skyrius.

Skyriaus veikimo kryptis: ruošti kas metai Kariuomenės Šventės minėjimą, studijuoti naujų ginklų savybes, karo istorijai atsiminimų rašymas, ryšio palaikymas su Centro V-ba, "Ramovės" skyriais Australijoje ir su latvių, estų karinėmis organizacijomis. Svarbiausias "Ramovės" uždavinys — jaunimo organizacijų rėmimas. Jaunimas — mūsų ateitis todėl skyrius, kiek sąlygos ir lėšos leidžia, stengiasi jam talkininkauti: skautams nupirkta stovyklavimo palapinė, sportinnkams įteikta simbolio vėliava, prizinės taurės, mokykloms — mokslo reikmenys. Be to, retkarčiais skaitomos karinio pobūdžio paskaitos visuomenei. Šiuo metu L.V. S-gos Melbourno Skyriui vadovauja Klemensas Baltokas.

Ramovėnas

LIETUVIŲ INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ S-GOS MELBOURNO SKYRIUS

Jau žymiai anksčiau arch. K. Mieldažys ir dipl. inž. V. Civinskas buvo sumanę įsteigti PLIAS Melbourno skyrių. Dėl įvairių kliūčių ši judviejų iniciatyva įsikūnijo tik 1959 m. birželio mėn. 7 d. Tada buvo sušauktas susirinkimas, kurin atsilankė 8 nariai ir 1 kandidatas. Buvo išrinkta pirmoji valdyba šios sudėties: pirm. arch. K. Mieldažys, vicepirm. dipl. inž. Z. Budrikis, iždininkas inž. J. Petraitis. Po metų kadencijos valdyba buvo perrinkta su pasikeitimu: vietoj p. Z. Budrikio buvo išrinktas inž. A. Jakubauskas. Z. Budrikis buvo labai užsiėmęs mokslininiu atradimu telekomunikacijoje, kas jam atidarė duris lektoriaus pareigoms Pertho Universitete. Antrame susirinkime prisidėjo dar 4 nauji nariai. Tai buvo darbo susirinkimas, kuriame buvo aptarta skyriaus einamieji reikalai ir buvo paruoštas darbo planas. Pirmuoju uždaviniu buvo numatytas susipažinimo vakaras, kuriame dalyvavo ir šemos nariai. Vėliau buvo suorganizuotos dvi iškylos į gamtą, kurios praėjo taip pat sėkmingai. Jose dalyvavo ne tik šeimos nariai, bet ir bičiuliai. Pirmoje iškyloje dalyvavo net 45 lietuviai.

Paskutiniuoju metu skyriaus nariai išeina į platesnį veiklos barą, organizuojamos paskaitos visuomenei, ekskursijos ir uždari narių pobūviai. Kai kurie iš narių dalyvauja australų ir lietuvių spaudoje. Inž. J. Pelenauskas sukonstuavo ir užpatentavo automatinį prietaisą vid. degimo varikliui prie žolei krauti mašinos ir parašė į australų spaudą straipsnį: Mechanizacija žemės ūkyje, tilpusį žurnale "Power Farming". To straipsnio santrauką jis paskelbė "Technikos Žody". Dipl. inž. A. Kabaila, M. Tech. bendradarbiauja australų technologijos žurnaluose. Skyriaus nariai remia "Technikos Žodį" ir jame bendradarbiauja.

Inž. J. Pelenauskas yra vyresniuoju inžinierium vienoje amerikonų firmoje, dpl. inž. A. Gasiūnas turi labai atsakingą tarnybą ir yra vyriausiuoju inžinierium Kelly-Lewis Ltd. firmoje. Neseniai dipl. inž. A. Kabaila parašė didesnį mokslinį darbą ir apgynė jį Sydnėjaus Universitete įsigydamas mokslinį laipsnį Master of Technology.

Šiuo metu skyriui vadovauja: pirm. dipl. inž. A. Kabaila, M. Tech., vicepirm., — dipl. inž. J. Smilgevičius ir dipl. inž. R. Ališauskas.

K. Mieldažys

TALKA

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA "TALKA"

Ši organizacija yra visų jauniausia Melbourne ir pirmutinė tokio pobūdžio lietuviška organizacija visoje Australijoje. Mintis steigti Australijoje ekonominę organizaciją kooperatiniais pagrindais kilo pirmomis lietuvių čia kūrimosi dienomis. Tačiau konkretesni žygiai tokios organizacijos steigimo reikalu melbourniškių lietuvių buvo tepradėti tik 1959 metais. Gražūs atsiliepimai spaudoje apie Canadoje veikiančias lietuvių kredito draugijas "Parama" ir "Litas" žymiai paskatino ir paspartino šio darbo pradžią. Talkinant "Nepriklausomos Lietuvos" redaktoriui p. J. Kardeliui, gauta iš Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" įstatai, kelių metų jo suvestinės apyskaitos ir kit informacijų. Ponas J. Kardelis atsiliepdamas į melbourniškių lietuvių laišką, tarp kita, savame laiške rašo: "Geras Jūsų sumanymas, todėl nuoširdžiai patariu ir linkiu sekmės." Šis melbourniškių sumanymo užgyrimas nėra vien tik epistolarinis mandagumo žestas. Žinant, kad Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyvas "Parama" po aštuonerių metų savo veiklos padarė vieno milijono dolerių metinę apyvartą ir turėjo 27.000 dolerius gryno metinio pelno, o Montrealio Lietuvių Kredito Unija "Litas", mažai beatsilikdamas, sekė Kooperatyvo "Parama" pėdomis, akivaizdžiai suteikia nuoširdaus noro paraginti kitų kraštų lietuvius pasekti jų pavyzdžiu ir pradėtame darbe palinkėti jiems sekmės.

Parinkus reikalingos medžiagos, 1960 metų pradžioje, ekonominės organizacijos steigimo reikalu besidominčių melbourniškių lietuvių buvo plačiau kalbėtasi ir išryškinta daug aplinkybių reikšmingų būsimos organizacijos veiklos išvystymui. Buvo prieita nuomonės, kad ruošiamos steigti ekonominės organizacijos mintį reikia daugiau skleisti ir populiarinti organizacijų ir pavienių lietuvių tarpe. Patyrus daugelio nuomonę, bus lengviau prieita prie galutino reikalo sprendimo. Šia tema su tautiečiais besišnekant, rasta pritarimo. Be to, išryškėjo mūsų tarpe esą asmenys su didele kooperatinės veiklos patirtimi. Jaučiant melbourniškių lietuvių domėjimąsi tokia organizacija, 1961 m. kovo mėn. 25 d. įvyko platesnis pasitarimas, kuriame dalyvavo patyrę kooperatininkai: Juozas Šniras, Vytautas Bartuška, Juozas Kalnėnas, o taip pat šios minties iniciatoriai ir rėmėjai: Ignas Alekna, Liudas Barkus, Ferdinandas Gužas, Vladas Jakutis, Vladas Savaitis ir Jonas Valys. Išsamiai reikalą apsvarsčius, buvo nutarta sušaukti Melbourno lietuvių informacinį susirinkimą, aptarti ruošiamos steigti kooperatinės kredito draugijos reikalą. Toks informacinis susirinkimas įvyko 1961 m. birželio mėn. 4 d. St. Johns parapijos salėje, East Melbourne. Susirinkime buvo plačiai išnagrinėta kooperatinės kredito draugijos reikšmė ir nauda savos tautinės bendruomenės ir jos narių individualiam reikalui. Buvo susipažinta su pagrindiniais vietos kooperatyvų įstatymais ir su pavyzdiniais kooperatyvų įstatais. Informacinio susirinkimo dalyviai kooperatinės kerdito draugijos steigimui pritarė, pareikšdami sutikimą būti jos nariais. Taip pat įgaliojo jos steigimo iniciatorius kooperatinę kredito draugiją galutinai suformuoti ir įregistruoti valdžios įstaigoje. Šiame darbe jiems padėti iš susirinkusiųjų buvo išrinkti: A.V. Aniulis, N. Butkūnas ir V. Šalkūnas. Paruošus pavyzdinių įstatų pritaikymo lietuvių reikalams projektą ir pareiškimą (Statement), 1961 m. liepos mėn. 15 d. Lietuvių Namuose įvyko, informacinio susirinkimo įgaliotų ir išrinktų asmenų, Lietuvių Kooperatinės Kredito Draugijos steigiamasis susirinkimas, kuriame dalyvavo: I. Alekna, A.V. Aniulis, L. Barkus, V. Bartuška, F. Gužas, V. Jakutis, J. Kalnėnas, V. Savaitis, J. Šniras, J. Valys, o taip pat ALB Melbourno Apylinkės pirmininkas J. Petrašiūnas ir Melbourno Lietuvių Klubo Tarybos pirmininkas inž. Z. Budrikis. Įstatų ir pareiškimo paruoštus projektus apsvarsčius, padarius reikalingas pataisas, buvo įsteigta LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA "TALKA", kuri angliškai vadinama: Lithuanian Co-operative Credit Society "Talka" Limited. Jos valdybon išrinkta ir pareigomis pasiskirstė: pirmininkas L. Barkus, Vice-pirmininkas V. Bartuška, sekretorius F. Gužas, atskaitomybės vedėjas J. Šniras ir narys J. Kalnėnas; kontrolės komisija: I. Alekna, V. Jakutis ir J. Valys.

1961 m. rugsėjo mėn. 15 d. Lie-

(Nukelta į psl. 9)

EUROPIETIS SPECIALISTAS
OPTIKAS

Pritaiko Jūsų akims ir parduoda visų rūšių akinius. Darbo valandos kasdien 9-18 val., šeštad. 9-13 val.

8th Floor, Capitol House, 109 Swanston St., Melb., C.I. (Priešais Melburno Town Hall)
Tel. 62-2231

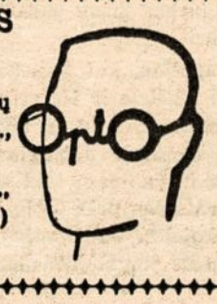

ČIA MES DIRBAME!

MELBOURNO LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ, INSTITUCIJŲ BEI JUNGINIŲ, VEIKUSIŲ AR VEIKIANČIŲ SĄRAŠAS

A. CENTRINIAI.

1. LKF Australijos Valdyba.
2. LSS Australijos Rajono Vadija. (1948 — 1960)
3. AL Katalikų Federacija. Jos leidžiamas savaitinukas "Tėviškės Aidai".
4. LKF Švietimo Vadovybė, vėliau ALB Krašto Kultūros Tarybos Lituanistinė Sekcija.
5. Lietuvių Enciklopedijos Generalinė Atstovybė Australijai.

B. VIETINIAI:

6. ALB Melbourno Apylinkė (1950)
7. LKF Melbourno Skyrius (1949)
8. Moksleivių Ateitininkų Kuopa (1949)
9. Tautinių Šokių Grupė (1949)
10. Lietuvių Katalikų Kapelionija (1950)
12. Melbourno Lietuvių Sporto Klubas "Varpas" (1950)
13. Karaliaus Mindaugo Institutas (1950)
14. "Džiugo" Tuntas (1950)
15. Melbourno Lietuvių Choras "Aidas" (1950)
16. Kultūros Sambūris "Šviesa" (1950)
17. Akademinis Skautų Sąjūdis (1950)
18. Skautininkų Ramovė (1950)
19. Senųjų Skautų Židinys (1950)
20. Kapelionijos (Parapijos) Komitetas (1950)
21. Spaudos Kioskas (1950)
22. Išraiškos šokių Grupė (1951)
23. Lietuvių Katalikių Moterų Dr-ja (1951)
24. Liet. Studentų S-gos Melbourno Skyrius (1951)
25. Mažosios Lietuvos Bičiulių Dr-ja (1951)
26. Teisininkų Seniūnija (1951)
27. Tautinis Sąjūdis (1951)
28. Socialinės Globos Moterų Dr-ja (1952)
29. Lietuvių Būriuotojų Klubas (1952)
30. Ateitininkai |Sendraugiai (1952)
31. Skautų Globos Komitetas (1952)
32. Jaunimo Lituanistiniai Kursai (1952)
33. Lietuvių Oktetas (1952)
34. Lietuvių V. Sąjungos "Ramovė" Melbourno Skyrius (1953)
35. Lietuvių Kapela (1953)
36. Liet. Krikščionių Demokratų Klubas
37. Melbourno Dainos Mėgėjų Sambūris (1957)
38. Melbourno Lietuvių Klubas (Inc) (1957)
39. Lietuvių Aero Klubas (1958)
40. Liet. Inžinierių ir Architektų S-gos Melbourno Skyrius (1959)
41. ALB Melbourno Apylinkės Kultūros Taryba (1960)
42. Lietuvių Mokytojų Būrelis (1960)
42. Lietuvių Mokytojų Būrelis (1960)
43. Lietuviškų Plokštelių Centras "Tėvynės Garsai" (1961)
44. Lietuvių Kooperacinė Kredito Dr-ja "Talka" (1961)
45. Melbourno Kapelionijos (Parapijos) Bažnytinis Choras (1961)
46. Parapijos Savaitgalio Mokykla (1954)

LIETUVIŠKOJI KAPELA

Norėdamas padėti lietuviškoms organizacijoms ruošiant įvairius pobūvius bei šokius, sumaniau suburti į lietuvišką kapelą mokančius groti tautiečius. Tam mano sumanymui pritarė tuometinis Lietuvių Sąjungos Melbourno skyriaus pirm. K. Mieldažys. Šios kapelos pirmuoju vadovu buvo pakviestas velionis E. Linauskas. Po septynių mėnesių pratybų mūsų kapela pasirodė publikai. Ji buvo silpnoka ir jos nariams trūko drausmės.

Antruoju šios kapelos vadovu buvo p. Kl. Baltokas, kuriam vadovaujant ji padarė žymią pažangą ir pildyta naujais nariais. Jon įėjo p. V. Bončkauskas ir p. V. Tamašauskas. Kurį laiką ši kapela tobulėjo. Bet jos vadovui K. Baltokui sukūrus šeimą, kapela pakriko. Tada aš ėmiausi ją atkurti ir drąsiau kibau į darbą, nes pasitobulinau konservatorijoje, įsigydamas daugiau žinių ir techniškų sugebėjimų. Kapelai ilgesnį laiką vadovaudamas, pats įsigijau daugiau patyrimo. Šiandie grojame ne tik saviems, bet ir kitataučiams šokių vakaruose. Tikiu, kad mūsų kapela tobulės ir vis didesnio pripažinimo ir moralinės paramos susilauks iš mūsų bendruomenės.

Ben. Zabiela

DOVANINIAI SIUNTINIAI SOV. SĄJUNGON

persiunčiami pigiau ir greičiau, siunčiant per firmą, kuri yra siuntinių įstaigos Maskvoje įgaliota betarpiai išrašyti apmuitavimo licenzijas — faktūras. Tai yra pilna garantija, kad iš jūsų tebus paimti tikslūs muitai ir kiti persiuntimo mokesčiai.

Venkite įvairių neautorizuotų firmų patarnavimo, kurioms jūs betiksliai permokate.

SKYRIAI VISUOSE DIDESNIUOSE MIESTUOSE

Ta pačia proga pranešame, kad esame gavę nedidelį kiekį Vilniaus Filharmonijos — J. Švedo ansamblio lietuviškų šokių ir dainų plokštelių papigintom kainom.

Savininkai V. ir R. Aniuliai

HANSA TRADING Co. ★ Tel. 30-3347

197 FLEMINGTON RD.,
NORTH MELBOURNE, VIC.

SPORTAS

Redaguoja: Antanas Laukaitis
38 Cheltenham Rd., Croydon, N.S.W. Tel.: UJ 4898

KREPŠINIO RINKTINĖS ADELAIDĖJE

Numatytoms rinktinių varžyboms į Adelaidę atvyko visi vyrų rinktinės žaidėjai, išskyrus sydnėjiškius (Kriaucevičius ir Vasaris). Mergaičių rinktinėje trūko trijų melbourniškių. Blogiausia, kad melbourniškės nesiteikė atsakyti į laiškus ir nebuvo aišku, ar jos dalyvaus. Iš Adelaidės dvi žaidėjos buvo išvykusios į Tasmaniją žaisti už P. Australijos rinktinę, taigi, ir negalėjo dalyvauti. Mergaičių rinktinė papildyta dviem Adelaidės "Vyties" žaidėjom (R. Szczurzynska ir K. Baškutė). Žaidėjams atvykus porą dienų prieš varžybas buvo nors trumpai pasitreniruota.

Varžybas pradėjo "Vyties" jaunių komanda, susitikdama su Christian Youth sustiprinta komanda. Pirmas puslaikis laimėtas vieno taško skirtumu 17-16. Antras puslaikis pradėtas gerai, bet vėliau perdaug betiksliai blaškytasi. Žaista buvo labai kovingai, nors galutinis rezultatas 32-41 priešo naudai. Jauniams taškus pelnė: Stankevičius 10, Levickas 9, Radzevičius 5, Pocius 4, Bernaitis su Mikužiu po 2. Be šių už komandą žaidė, nors taškų nepelnė, Jaunutis ir Šerelis.

Po jaunių aikštę užėmė mergaičių rinktinė. Priešininkės — North Adelaide, šiaip stipri komanda dar buvo papildyta pora žaidėjų iš kitų komandų. Priešininkės visais atžvilgiais buvo per stiprios ir mūsų rinktinė pralaimėjo dideliu rezultatu (10-19) 27-56. Taškus pelnė: Šimkutė 10, Szczurzynska 8, Pečiulytė 3, Akenytė, Šiukšterytė ir Kelertaitė po 2, Bučkytė ir Baškutė 0. Mūsų žaidėjoms be susižaidimo trūksta tikslių metymų ir greitesnio puolimo bei kietesnės, vikresnės gynybos.

Prieš vyrų rinktinę latviai išėjo savo stipriausiu sąstatu — visi virš šešių pėdų, du Olimpinės rinktinės ir trys Pietų Australijos rinktinės žaidėjai. Mūsų pirmasis penketukas, pradėjęs rungtynes, susidėjo iš puolėjų Zenkevičiaus, Lapšio ir Ignatavičiaus, gynėjų Sohos ir Andrikonio. Pirmą metimą pelno latviai; mūsiškiai tuojaus atsako, ir varžybos visus žiūrovus išjudina, įaudrina. Abidvi pusės žaidžia labai gerai. Priešas mėto iš tolo, mūsiškiai atsako dar gražesniais metimais; priešui padarius pražėjimą mūsiškiai nelieka skolingi taip pat. Abidvi komandos puikiai nuiminėja atšokusius kamuolius. Gausus būrys žiūrovų tikrai prisimena ankstyvesnes mūsų krepšinio žydėjimo dienas. Rezultatas svyruoja pora taškų tai į vieną, tai į antrą pusę, ir įspėti, kas laimės, tikrai neįmanoma.

Puslaikis baigiamas vieno taško skirtumu mūsų nenaudai 37-38. Antrą puslaikį mūsiškiai pradeda didele sparta, ir greitai rezultatą išlygina. Zenkevičius, žaidžiąs centro puolėjų, turi keturias baudas, ir jo judesiai, dengiant augštaūgį Dancį, yra labai varžomi. Rinktinė žaidžia labai darniai, ir rezultatas keturiais taškais mūsų naudai. Garsiais žiūrovų plojimais ir šauksmais raginami, mūsiškiai pelno dar du taškus, ir daugelis tikrai tiki mūsų laimėjimu. Likus žaisti trims minutėms mūsiškiai veda aštuonių taškų skirtumu. Visgi... su penkiomis baudomis ilgų plojimų lydimas apleidžia aikštę Zenkevičius, daromas vienas apgailėtinas prametimas po krepšiu, pora bereikalingų baudų, pora blogų kamuolio perdavimų, ir priešas netik kad išlygina rezultatą, bet dar ir spėja įmesti daugiau. Rungtynės baigiamos 64-70 rezultatu. Taškus pelnė: Soha 14, Zenkevičius ir Ignatavičius po 13, Lapšys 10, Andrikonis ir Gumbys po 6, Petkūnas 2, žaidė taškų nepelnę: Šimkus ir Daugalis.

Žaidėjai nors ir patenkinti žaidimu, bet tikrai apgailestauja pralaimėjimą. Ką nors kaltinti būtų sunku, nes visi žaidėjai stengėsi, nors vienam antram pasitaikė ir klaidų. Visai mūsų rinktinei trūko susižaidimo, kai latvių komanda yra puikiai susižaidusi. Rungtynės buvo augšto lygio, ir buvo malonu matyti žaidžiant mūsų rinktinę. Reikia pripažinti, kad šią latvių komandą vargiai kuri nors Australijos komanda pajėgtų nugalėti.

Merginų treneris A. Merūnas, o vyrų S. Urnevičius.

Po varžybų mūsų rinktinių dalyviai ir priešininkų komandos pakviestos vakarienei, kuri įvyko Katalikų Paparijos Centre. Vakarienę paruošė Katalikių Moterų Draugija. Prie stalo pasakyta kelios kalbos, gražiai atsiliepta apie praėjusias rungtynes ir bendrai apie sportinio gyvenimo siekimus ir tikslus. Adelaidės dienraštis "Advertiser" (balandžio 24 d.) taip pat paminėjo varžybas, pažymėdamas, kad "latviai vos vos išvengė pralaimėjimo". Ateityje reikėtų dažniau ruošti šitokias varžybas, nors tas kainuoja ir reikalinga visos Australijos lietuvių parama. Gavus finansinės paramos galima būtų rinktines pasiųsti į Tasmaniją arba net į N. Zelandiją.

MELBOURNO SPORTO KLUBAS "VARPAS"

V. Vasario nuotrauka

VARPAS MELBOURNE

Tai viena iš seniausių ir dar tvirtai ant kojų tebestovinti Melbourno lietuvių organizacija. Pavienių asmenų (L. Baltrūno) iniciatyva sprto klubo steigimo mintis buvo iškelta dar patiems sportininkams nepasiekus Melbourno — Bonegiloj. Gavę sąlygas atsikelti į Melbourną aktyvieji sportininkai, vos palikę Vokietijos sporto aikštes ir lietuviško sporto mėgėjai, atsiliepė į Baltrūno iškeltą mintį ir 1950 m. vasario mėn. 20 d. buvo įsteigtas Sporto Klubas "Varpas". Pirmuoju klubo pirmininku buvo išrinktas J. Makulis. Daug per tą 12 metų pasikeitė valdybų, daug lietuviškos jaunuomenės praėjo pro klubo eiles, "seniams" pamažu besitraukiant iš aktyviųjų sportininkų, pereinant į rėmėjus ar pamažu išviso išnykstant iš sporto mėgėjų padangės.

Ne vien lietuvių tarpe garsėjo savų sportininkų vardai. Australijos spaudos puslapiuose nekartą radome savųjų pavardes tarp garsiųjų Australijos sportininkų. Pav., Mikulčius (Mikus) — 1955 mt. Australijos vidutinio svorio bokso čempijonas, Darginavičius ("Mala") 1956 mt Olimpiados Australijos krepšinio rinktinės žaidėjas, V. Sirjatavičius ir J. Kunčaitis — stalo teniso pirmenybių laimėtojai, L. Baltrūnas — buvęs Viktorijos krepšinio rinktinės treneris ir kit. buvo žinomi mėgstantiems sportą australams. Tikime, kad ir ateity lietuvių pavardės nekartą papuvairins gersiųjų sportininkų eiles.

Įsikūręs "VARPAS" neapsiribojo vien tik Melbournu, bet įsijungė aktyviai į A.L.F. S-gą ir dalyvavo visose Australijos Lietuvių pirmenybėse, pasirodydamas kaip stiprus vienetas. Kaip ir kiekvienas klubas, taip ir "Varpas" turėjo savo šviesias ir savo tamsesnes dienas. Bet sveika lietuviško jaunimo dvasia nugalėdavo visas kliūtis, ir "VARPAS" tęsia ir toliau savo gyvenimo kelią.

"Varpo" jaunių krepšinio komanda su jos vadovu R. Kazlausku priekyje

Šiuo metu klube yra krepšinio (vyrų ir moterų ir jaunių komandos) stalo teniso, lauko teniso ir šachmatų sekcijos. Bandoma atgaivinti visuose klubuose bemerdėjančią moterų tinklinio sekciją. Begyvenant moderniškąjį amžių neįmanoma, kad aplinkybės nepaveiktų klubo, ir šiandien jau turim savo tarpe sportininkų, kurie pradeda kultivuoti ir vadinamąjį "turtingųjų" sportą: golfą.

Nemažas būrelis sekmadieniais kaip per rugiapjūtę "iš peties" kerta. Tikimės, kad ir šioj sporto šakoj greit pamatysim spaudoj atžymėtas lietuviškas pavardes.

Lietuviška dvasia jaunuomenės tarpe stipri ir lanksti, kaip sportininko kūnas tačiau senojoj kartoj išblėso įdomavimasis savosios jaunuomenės sportu ir rungtynių metu vos vienas kitas vadinamas mėgėju, besimato salėje.

Į žiemos pirmenybes įsijungė jau visos krepšinio komandos (vyrų "A", moterų "B" ir "F" klasėje ir vyr. jauniai) ir stalo teniso komanda. Ateityje paskelbsime spaudoj žaidimų tvarkaraštį, kad mėgėjai galėtų žinoti, kuriuo laiku kas žaidžia. Atsigaivintų sporto mėgėjai po sunkaus darbo, paliktų už salės durų kasdienius rūpesčius, o jaunimui — sportininkams duotų didelę dvasinę paramą, nes ir jiems daug smagiau žaisti, kai ne tik svetimųjų, bet ir savųjų akys seka jų pastangas.

Dabartinę Klubo Valdybą sudaro: A. Bladzevičius — pirm., V. Lazauskas — vicepirm.., G. Žvinakis — sekr., J. Ablonskis — kasininkas ir J. Červinskas — ūkio reik. vedėjas.

Sekcijų vadovai: mergaičių krepšinio sekcijos ("B" kl. ir jaunių) D. Urbonaitė, vyrų krepšinio sekc. R. Vaišutis, stalo teniso sekc. — J. Ablonskis, jaunių bern. krepšinio sekc. — R. Kazlauskas ir šachmatų sekc. — A. Baltutis. Treneriai: jaunių berniukų — R. Baikauskas, j. mergaičių — J. Kuncaitis.

(a — b)

KOVO VAKARAS

Naujoji "Kovo" valdyba balandžio 24 d. Bankstown Dainavos salėje surengė visuomenės su sportininkais susipažinimo vakarą, kuris labai sėkmingai praėjo, ir gana nemaža pinigų suma papildė ištuštėjusį "Kovo" iždą.

Jauniesiems Sydney sportininkams ir valdybai ypatingai malonu, kad sydnėjiškiai lietuviai, kas paskutiniuoju laiku retai atsitikdavo, taip gausiai dalyvavo. Atrodo, reikalui esant vyresnieji pilnai supranta jaunesniųjų vargus ir juos paremia, tuo pačiu ir patys turi malonumo drauge pabūvoti su jaunąja mūsų bendruomenės karta.

Gerą valandėlę pasivėlavę drauge su žmona atsiradom visiems gerai pažįstamoje Dainavos salėje. Žmonių pilna, staliukai dar ir su pristatymais visi apsėsti. Prie durų pasitinka valdybos vicepirmininkas p. Juraitis su keliomis pagelbininkėmis ir tuoj prie aukų lapo, o tas jau pilnai išmargintas pavardėmis ir aukomis. Net nustebau pamatęs tiek žmonių ir tuo pačiu susirūpinau, kur prisiglausti. Gerai, kaip sakoma, turėti draugų. Susispaudėm ir sutilpom ne tik aš su žmona, bet ir mano atsivestieji svečiai.

O salėje jaunimo, jaunimo, net graudu pasidarė pačiam jaunystę prisiminus! Daugumas mūsų sportininkų, -kių, kurie visur tinka — ir aikštėje, ir šokių salėje. Bestebint jaunuosius, pasirodo ir mūsų senieji sporto veteranai bei sportininkų bičiuliai, kurie jau nors aktyviai ir nebesportuoja, bet savo širdimi ir dvasia visuomet yra kartu su sportininkais. Štai, buv. ALFAS v-bos pirmininkas V. Daudaras su ponia patenkinti šypsosi, matydami linksmą mūsų atžalyną, o štai ir buvęs krepšinio veteranas P. Nagys su žmona draugų būry jaučiasi kaip prieš 15 metų krepšinio aikštėje Vokietijoje. Kur čia visus ir išskaičiuosi!

Vakaro programoje senas sportininkų draugas A. Plūkas kartu su savo oktetu labai gražiai išpildė savo dainas, kurių kuone kiekvieną dalyviai prašė kartoti. Programos pranešėju buvo ne vien tik sportininkų, bet visų jaunųjų bičiulis K. Steponiukas, kuris, atrodo, ir pats tuoj pradės sportuoti.

Vakaro metu pirmą kartą buvo pravesta naujoviška loterija, kurioje laimikiais buvo trys vienodi pakietai, ir dalyviai — laimėtojai savo nuožiūra pasirinko vieną iš jų, nors jų turinys ir skirtingas.

Viso vakaro metu jautėsi pavyzdinga tvarka, kurią klubo pirmininkas V. Kraucevičius, kaip ir pridera geram bosui įdėmiai sekė su savo padėjėjais.

Jaukios ir malonios nuotaikos pagauti svečiai net nepastebėjo, kaip nuskambėjo paskutinieji himno garsai. Vakaras baigtas, bet mūsų jaunųjų sportininkų susipažinimo vakaras su visuomene pilnai pavyko. Reikia tikėtis, kad šias nuotaikas koviečiai ir toliau išlaikys, surengdami vienokių ar kitokių pramogų sydnėjiškiams.

L.

Talka...

(Atkelta iš psl. 8)

tuvių Kooperatinė Kredito Draugija "Talka" įregistruota Victorijos Valstijos Kooperatyvų Registro Įstaigoje, o lapkričio mėn. 4 d., savo būstinėje Lietuvių Namuose, pradėjo darbą. Darbą pradedančią draugią "Talka" pasveikino ALB Melbourno Apylinkės pirmininkas J. Petrašiūnas pareikšdamas tvirtą įsitikinimą, kad ši organizacija bus viena iš pagrindinių mūsų Bendruomenės ir jos atskirų narių ekonominio gerbūvio stiprintoja.

Toks pareiškimas pilnai pagrįstas draugijos "Talka" įstatų vedamosios minties ir jai įgyvendinti nustatytų formų. Pagrindinis jos tikslas yra padėti savo nariams reikalingiems piniginės paramos, sutelkiant šiam tikslui kitų tos pat draugijos narių turimas santaupas. Per Draugiją "Talka" tenkindami savąsias pinigų paklausas ir pasiūlas, tarp šių sandėrį sudarantį procentų skirtumą paliksime savoje organizacijoje, kuris sudarys jos pelną. Gautasis pelnas priklauso Draugijos "Talka" nariams ir tik jų pačių apyskaitiniams metams pasibaigus, paskirstomas įstatų nustatyta tvarka. Draugijos "Talka" įstatai įgalina ją priimti judamo ir nejudamo turto dovanojimus, bei testamentais skirtus palikimus. Mūsų — išeivių sąlygose šis nuostatas reikšmingas todėl, kad ir šiame reikale tarpininkaujant galima bus saviems tautiečiams padėti. Visa, ką Draugija "Talka" teisėtu ir teisingu būdu galės saviesiems nariams patarnauti ir jiems pelnyti, bus mūsų visų teisingos ekonomiškais reikalais galvosenos subrendimo išdava.

Draugija "Talka" darbą pradėjo turėdama vienuoliką narių ir, kuklų, 115 svarų pagrindinį kapitalą. Tačiau, darbą pradėjus, narių skaičius, įnašai ir indėliai pradėjo augti. Vos keliems mėnesiams nuo darbo pradžios praėjus, ji pajėgė keletui savo narių suteikti nuo vieno iki kelių šimtų svarų dydžio paskolas, palikdama dar nebetuščią savąją kasą. Kooperatinėn talkon tuojau atskubėjo tie tautiečiai, kurie tebeprisimena Nepriklausomoje Lietuvoje gražiai bujojusią kooperatinę veiklą ir žino jos naudą tiek pavienio asmens, tiek savos valstybės ekonominiam stiprėjimui. Norėdama supažindinti lietuvius su savos kooperatinės organizacijos tikslais, Draugijos "Talka" valdyba, visiems, kurių adresus galėjo sužinoti, išsiuntinėjo trumpą informacinį pranešimą, kviesdama įstoti Lietuvių Kooperatinės Kredito Draugijos "Talka" nariais. Dėl adresų nežinojimo, daugeliui tautiečių tokią informaciją negalima buvo pasiųsti. Todėl šia proga visi lietuviai kviečiami stoti draugijos "Talka" nariais. Bendrų ir vieningų pastangų reikšmė gerai suprantama. Taip pat gerai suprantama materialių išteklių galia. Didžiausios ir geriausios idėjos žūsta, jei jų įgyvendinimą niekas materialiai neparemia. Lietuvių Kooperatinės Kredito Draugijos "Talka" tikslas — stiprinti lietuvius materialiai. Materialiai stiprūs būdami būsime sėkmingesni savuose siekimuose.

L. Barkus

MURRAY'S

HEALTH FOOD STORES
646 George St., Sydney, Australia
(Kampas Liverpool St.)
TEL.: 21-4254 arba BA-4254
(ANKSČIAU IŠ KINGS CROSS, SYDNEY)

JEIGU JŪS TURITE GIMINIŲ LIETUVOJE, tai jie tikrai gaus Jūsų siuntinį nieko neprimokėdami, jei siųsite jį **tik** per visiems gerai žinomą ir rekomenduotiną firmą: **MURRAY'S HEALTH FOOD STORES,** kuri paskutiniuosius 12 metų turi kontaktą su Vnespolsiltorg'u. Nesiduokite klaidnami kitų skelbimų.

12 metų mūsų darbo ir patyrimo siunčiant siuntinius galutinai **įrodė,** kad su tikslumu ir geram stovyje **JŪSŲ siuntinys gaunama jūsų giminių pilnoje tvarkoje.**

Mūsų firma — **MURRAY'S HEALTH FOOD STORES** — dar nei vieno siuntinio nepražudė per visą 12 metų, nes Jūsų siuntinys yra dviguba verte apdraustas nuo galimo žuvimo, **ir mes pilnai garantuojame Jūsų siuntinį iki to laiko, kol jį gauna Jūsų giminės.**

Jūsų siuntinys pasiekia gavėją paprastu paštu per 2 mėnesius (maždaug), o Jūsų oro paštu siųstas siuntinys pasiekia per 12 dienų.

REGISTRUOTI SKYRIAI:

SYDNEY:
CABRAMATTA: MURRAY'S HEALTH FOOD STORES, 143 Cabramatta Rd. Tel.: UB 2082.
PARRAMATTA: MURRAY'S HEALTH FOOD STORES, 293 Church St. Tel.: YL 9728.
BANKSTOWN: MURRAY'S HEALTH FOOD STORES, 5 Kitchener Pde. Tel.: UY 8089.
NEWCASTLE: MURRAY'S HEALTH FOOD STORES, 557 Hunter St. Tel.: B 3596.
NEWCASTLE: MURRAY'S HEALTH FOOD STORES, 93 Northumberland St., Wickham, tel.: 61-5180.
PORT KEMBLA: MURRAY'S HEALTH FOOD STORES, 107 Wentworth St. Tel.: J 1372.
MELBOURNE, VIC: MURRAY'S HEALTH FOOD STORES, 94 Elizabeth St. Tel.: 63-8498.
PERTH, W.A.: MURRAY'S HEALTH FOOD STORES, 229 Newcastle St. Tel.: BA 7842.

CHRUŠČIOVO KNYGOS IR ŠVENTASIS RAŠTAS

Amerikiečių Šventraščio draugijos pirmininkas Taylor neseniai pareiškė, kad Afrikos ir Azijos kraštuose Chruščiovo knygos (ir šiaip komunistinė literatūra) tiek sovietų platinamos, kad galinčios išstumti ir Šventojo Rašto paplitimą. Tik 1961 m. Afrikos ir Azijos kraštuose Chruščiovo knygų išplatinta 100 mil. egz., tuo tarpu Šventojo Rašto pavyko išdalinti 55 mil. egz. Esą keista, kad Chruščiovas sekąs šventraščio draugijos metodais ir savo knygas platinąs už juokingai mažas kainas. (E)

MŪSŲ PASTOGĖ

NAUJA NEWCASTLE APYLINKĖS VALDYBA

Newcastle apylinkės lietuvių visuotinis susirinkimas, įvykęs balandžio 29 d. Broadmeadow katalikų parapijos salėje, išrinko naujus vykdomuosius organus. Į naują apylinkės valdybą išrinkti: **P. Bruzga** — pirmininkas, **K. Jazbutis** — vicepirmininkas, **U. Česnaitis** — sekretorius, **J. Levickas** — iždininkas ir **M. Šeškus** — valdybos narys kultūros reikalams. Kandidatais paliko: A. Černiauskas ir V. Jazbutis.

Revizijos komisijon išrinkti: J. Skuodas, J. Zakarauskas ir M. Zakarauskienė.

Eocialinės Savišalpos Moterų Komiteto rinkimai atidėti iki sekančio apylinkės lietuvių susirinkimo. Tuo tarpu pernykštis komitetas iš p. O. Jazbutienės, J. Levickienės ir O. Bučienės sutiko tęsti darbą ir toliau.

M. Šeškui atsisakius iš knygyno vedėjo pareigų, nauju knygyno vedėju išrinktas H. Zakarauskas. Šiuo metu katalogan įtraukta ir sunumeruota 216 knygų ir 201 egzempliorius įvairių lietuviškų žurnalų. Knygynu naudojasi didelis skaičius apylinkės lietuvių, bet uoliausios skaitytojos tai lietuvės.

Apylinkės valdybos pirmininkas P. Bruzga išsamiai pranešė susirinkimui apie pereitais metais nuveiktus darbus. Čia suminėjo suruoštus tradicinius minėjimus, knygyno įsteigimą, N.A.L. Biuletenio leidimą, šokių vakarus, p. M. Rimgaudienės vėl naujai suorganizuotą ir jos vedamą tautinių šokių grupę. Apgailestauta, kad iki šiol nepavyko atgaivinti savaitgalio ....lietuvių mokyklos. Valdyba nupirko knygynui spintą ir palapinę ruošiamoms gegužinėms.

Be to, pranešimus padarė senosios valdybos sekretorius J. Česnaitis ir iždininkas J. Levickas. Pagal iždininko pranešimą apylinkės kasoje yra 37 svarai.

Revizijos komisijos protokolą perskaitė M. Šeškus. Rasta, kad kasos knyga vedama tvarkingai, ir visos išlaidos dokumentuotos. Soc. Savišalpos Moterų Komiteto kasos knyga buvo irgi patikrinta: viskas rasta pilnoj tvarkoj. Abi revizijas vykdė Dr. V. Kišonas ir M. Šeškus.

Apylinkės visuotiniam susirinkimui pirmininkavo A. Černiauskas, sekretoriavo M. Šeškus.

Kor.

PERTH

ŠAUKIAMAS L.V. S-GOS SUSIRINKIMAS

Gegužio 20 d. (sekmadienį) 3 val. p.p. p.p. Liutikų bute 28 Marchamley St., Carlisle šaukiamas visuotinis L.V. S-gos "Ramovė" Vakarų Australijos Skyriaus susirinkimas, kuriame numatyta ši darbotvarkė: 1. Susirinkimo atidarymas, 2. sveikinimų skaitymas, 3. praeito susirinkimo protokolo skaitymas, 4. Centro Valdybos pranešimų skaitymas, 5. Susipažinimas su taisyklėmis S-gos ženklui dėvėti, 6. Skyriaus Valdybos informacija ir diskusijos dėl kadencijos, 7. Revizijos Komisijos rinkimai, 8. Vienybės Draugijos susivienijimo klausimas, 9. Pageidavimai ir sumanymai ir 10. Susirinkimo pabaiga.

Pažymėtina, kad įsisteigusio skyriaus reikalai yra svarbūs ir reikšmingi ne vien tik jos nariams, bet ir mūsų bendruomenei, nes čia keliami ir svarstomi paskirtalpų įsigijimo klausimai, ko nedrįso ligi šiol paliesti bendruomenės veiksniai.

Tad broliai lietuviai kariai, nė vienas susirinkimo dieną nepasilikime namie - nuobodžiauti. Visi renkamės paskirtu laiku į susirinkimą, kuriame bendromis jėgomis apsvarstysime visas galimybes, ką jaunasis mūsų skyrius būtiniausiai ir pirmiausiai turės nuveikti.

20 gegužio 3 val. p.p. pasimatome.

Skyriaus Valdyba

Pranešimai

PRANEŠIMAS

Pranešame visuomenės dėmesiui, kad Motinos Dienos minėjimas Sydnėjuje ruošiamas Aušros Tunto skautų ir Sydnėjaus ateitininkų gegužės 13 d. Pamaldos už mirusias motinas įvyks 12 val. St. Joseph's bažnyčioje Camperdown, o pats minėjimas Bankstown Lietuvių Dainavos namuose 5 val. popietų.

Rengėjai

PAMALDOS

Gegužio 13 dieną Sydney lietuviams pamaldos bus tik Camperdown bažnyčioje 12 val.

GEGUŽINĖS PAMALDOS

Kaip ir kiekvienais metais Bass Hill lietuviai ir šiais metais turi savo gegužines pamaldas. Gegužinės pamaldos vyksta kasdien 6 val. 30 min. p.p. ponų Bernotų namuose 53 Horton Street.

RADIO VALANDĖLĖ LIETUVIŠKAI

Gegužės 12 d. 9 val. vakaro per 2 CH radijo stotį (Sydney) bus 5 min. religinė valandėlė lietuviškai. Valandėlę praves Sydnėjaus lietuvių evangelikų — liuteronų parapijos kunigas V. Kosticinas. Ši valandėlė taip pat girdima Melbourne, Brisbane ir Adelaide miestuose.

Kovo klubo narę
ALDONĄ GRIŠKAITYTĘ
ir
inž. JONĄ GAIGALĄ,
sukūrusius lietuvišką šeimą, sveikina ir šviesios ateities šeimyniniame gyvenime linki

Sydney Lietuvių Sporto Klubas Kovas

IŠVYKSTA Į UŽJŪRIUS

Šiomis dienomis išvyksta arch. P. Bacevičius į užjūrius. Taip pat netrukus išvyksta ir inž. V. Tamošaitis su žmona Irena susipažinti su pasauliu kelionėn į Ameriką. Jie keta lankytis Japonijoj per vyšnių žydėjimą ir kitose įdomesnėse vietovėse. Linkėtina sekmingos kelionės, o daug ką pamačius ir pastudijavus kitus kraštus, laimingai grįžti į Melbourną.

(v)

PIRMAS LIETUVIS, ĮSIPILIETINĘS MELBOURNE

Lenkų mokslininkas P.E. Strzelecki tvirtina, kad jis 1832 m. išlaisvinęs keletą lenkų ir lietuvių atvežtų iš Europos kaip belaisvius. Bet apie lietuvius iš to laikotarpio nepasisekė surasti jokių pėdsakų. Peržiūrėjus Valstybinėj Melbourno Bibliotekoj archyvinę medžiagą apie įsipilietinimą (Chief. Secr. Issue of Certificates of Naturalisation 19 Jan. 1854 — 27 Aug. 1860) surastas pirmas lietuvis įsipilietinęs Melbourne. Štai jis — Anthanas Lagogianis C.S.O. (Chief Secretarys Office) Melbourne 1856 m. spalių mėn. 17 d. Tuo būdu praėjo jau 106 metai, kaip pirmas lietuvis priėmė Australijos pilietybę Melbourne.

(a.k.)

VAIKŲ POPIETĖ DAINAVOJE

Balandžio 29 d. "Dainavos" salėje buvo puiki Vaikų Margučių Popietė, kurioje dalyvavo abiejų savaitgalio mokyklų vaikai, iš viso 67. Taip pat jų tarpe ir suaugusieji džiaugėsi savo vaikų žaidimais.

Minimą popietę atidarė ir pasveikino vaikučius, tėvus ir svečius A.L.B. Bankstown Apylinkės Valdybos Pirmininkas p. M. Zakaras. Po to Bankstown Mokyklos mokytoja p. D. Skorulienė apibūdino šios vaikų šventės reikšmę, tikslą ir išaiškino Velykų margučių papročius. Jos kalba vaikučiai buvo labai suindominti ir iškėlė net keletą klausimų apie margučių atsiradimą ir dažymo būdus. Jai beaiškinant tuojau į salę įžengė, lydima p. M. Zakaro, p. A. Grinienė — Velykų Bobutė nešina krepšiu margučių.. Vaikams buvo didelė staigmena. Atsisėdusi prie margučiais apkrauto stalo pradėjo pasakojimą apie savo kelionę iš Lietuvos į Australiją. Bobutės pasakojimai vaikams buvo naujiena ir įdomūs. Po to ji apdovanojo vaikus lietuviškais margučiais ir su kiekvienu vaiku pasisveikino.

Ponia A. Grinienė Velykų bobutės rolę atliko meistriškai. Po to sekė kiaušinių — margučių ridenimas ir kiti žaidimai, kuriuos pravedė Bankstown Savaitgalio mokyklos vedėjas Br. Genys. Vėliau teisėjai p. St. Skorulis, A. Laukaitis ir Velykų Bobutė p. A. Grinienė paskyrė pirmą premiją vyresniųjų grupėje už pačios dažytą margutį R. Zinkutei, jaunesniųjų grupėje už gražiausią margutį pirmą premiją gavo A.R. Antanaitis.

Baigiantis šiai popietei tos šventės dalyviai — vaikai su savo mokytojais ir pobūvio rengėjais nusifotografavo ir po to pasipylė į sporto aikštę žaisti.

Šios rūšies pobūvis vaikams buvo, tur būt, pirmutinis, bet labai gražus ir kartotinas kiekvienais metais.

Labai daug juoko ir džiaugsmo buvo visiems stebėtojams, kada maži pipiriukai susikabinę šoko polką ir kitus šokius. Salėje aidėjo skambūs juokai, ir vaikų veiduose matėsi šypsena ir pasitenkinimas.

Tikrai panašūs pobūviai vaikams turėtų būti rengiami kiekvienais metais su dar platesne programa ir įvairumu, kad jis rastų dar didesnį norą visuose lietuviškuose subuvimuose aktingai dalyvauti ir tapti geru lietuvių patrijotu.

M. Dotnuva

ILSĖKIS RAMYBĖJE...

Balandžio 23-čią dieną su šiuo pasauliu atsiskyrė mums gerai žinomas ir mėgiamas mūsų bendruomenės narys, Albinas Kijauskas — Vingela. Atsiskyrė jis tesulaukęs vos 57 m. amžiaus, palikdamas begales neužbaigtų darbų, planų bei svajonių.

Velionis gimęs 1905 m. vasario 26-tą dieną, Vilkaviškio apskr., Kaupiškių valsč., II-jų Karklupėnų kaime, didelėje, pasiturinčio ūkininko šeimoje.

Gimnaziją baigė Vilkaviškyje ir 1926 m. įstojo į Kauno Karo Mokyklą, kurią baigė 1929 m., buvo pakeltas į leitenanto laipsnį ir paskirtas į 9-tą pėst. pulką. Nuo 1930 m. laikinai ėjo kuopos vado pareigas, o 1931 m. iškomandiruotas, įstojo į Vytauto Didžiojo karininkų kursų aviacijos skyriaus III-čią laidą, kurią baigė 1932 m., jaunesnio leitenanto laipsniu ir paskirtas į 4-ją eskadrilę II-ro rango karo lakūno pareigoms. 1933 pakeltas į leitenanto laipsnį. Respublikos Prezidento aktu Nr. 771, jam pačiam prašant, atleistas iš karo tarnybos į aviacijos karininkų korpo atsargą 1935 metais. Pasitraukęs į atsargą, ėjo valdininko pareigas Smalininkų muitinėje ligi 1940 metų. Po to, tais pačiais metais buvo paskirtas leitenantu į karo laivą "Pirmūnas". Vokiečiams okupavus kraštą, dirbo augštose tarnautojo pareigose Panevėžio Cukraus fabrike.

Į Vokietiją pasitraukė 1944 metais ir su šeima gyveno Eichstatt, Bavarijoj. Atvykęs Australijon 1948 m., tuojau įsijungė į vietos lietuvių gyvenimą. Nors pats ir nesiėmė vadovauti, bet savo patarimais ir dalyvavimu niekur neatsisakydavo. Buvo geras katalikas ir didelis spaudos mėgėjas. Retą sekmadienį mes jo nematydavom lietuvių pamaldose, o nauja pasirodžius knyga, visados rasdavo vietą jo knygų lentynoj.

Tai buvo kilnaus būdo, jautrios širdies žmogus; nelaimės atveju, nevienas rado pas jį užuojautos žodį ir pagelbai duosnią ranką. Mėgo žmones, subuvimus, dainą. Mėgo matyti apie save draugus bei juos vaišinti.

Mirtis jam buvo staigi ir netikėta, nes vos prieš keletą valandų, išleidęs paskutinius savo svečius, kurie jį buvo aplankę Šv. Velykų proga, atsigulė poilsiui, iš kurio jis daugiau nesikėlė. Velionis paliko liūdinčią dukrą Ireną, žentą ir du anūkus Lietuvoje, Amerikoj ir Kanadoj, išsimėčiusius brolius bei seseris. Taip pat didelė spraga nedidelėj lietuvių kolonijoj, kuri jo nebuvimą labai pajus.

Sustojo šio tauraus lietuvio širdis, nesulaukus Laisvės Ryto savo Kraštui, kurį taip labai mylėjo ir dėl jo sielojos. Atrodo, tik prieš valandėlę rašyti, dar šilti, jo raštų žodžiai byloja apie jo meilę ir sielvartą savo Krašto pajūriams ir gamtai: Čia yra ištrauka iš jo laiško, skirto "Mūsų Pastogei", rašyto paskutinę jo gyvenimo dieną: — "Australijos pajūrio pliažai negali prilygti, savo patogumais ir gamtos grožiu Lietuvos pajūrio pliažams; kaip tai: Palangos, Nidos, Juodkrantės, Smiltutės ir Girulių. Ten nuvykęs ir atsigulęs į švelnutį ir švarų pakraščio ar kopų smėlį, gaivinamas ir glostomas švelnaus jūros vėjelio, pasijunti tikru gamtos kūdikiu; o nukreipęs akis į gražiąją Baltiją, ar čia pat į ošiantį, kvepiantį pušyną, ar į žydriąją dangaus mėlynę, pajunti savo sieloj tą nepaprastą, didingą gamtos grožio, jos vaizdo jausmą, kurį žodžiais sunku išreikšti. Ten beilsėdamas pamiršti ne tik kasdieninius rūpesčius, vargus, bet ir atsineštą savo širdies skausmą. Taip, kas ten buvojo, matė ir jautė, nepasakys kad čia perdėti žodžiai...".

Ne, Brangus Albinai, nepasakys niekas kad čia perdėti žodžiai, gal tik pajusim, kad nedaug kas iš mūsų mokam mylėti savo Tėvynę, taip, kaip kad tu mylėjai. Tu užgęsai su ilgesiu širdyje ir meilės žodžiais lūpose savajam Kraštui. Tegul tavo siela skrajoja numylėtos Baltijos pakrantėmis, o lengva tebūna, priglaudus tavo kūną, Australijos žemelė.

"Amžiną atilsį duok mirusiam, Viešpatie...".

V.S.

MELBOURNO LIET. SPORTO KLUBAS "VARPAS"

1962 M. GEGUŽĖS MĖN. 12 D. 6 V.V.

LIETUVIŲ NAMUOSE, THORNBURY, FRANCIS GR. 12

r u o š i a

POBŪVĮ

VISUS KVIEČIAME ATSILANKYTI!

SPORTO KLUBO "VARPAS" VALDYBA

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMAI

Prieš keletą metų Melbourno lietuvių bendruomenė įsigijo savo namus. Kadangi A.L. B-nė nėra registruota australų valdžios įstaigose, tai pagal vietos įstatymų tvarką, faktinasis namų tvarkytojas yra Melbourno Lietuvių Klubas, kurio nariais — akcininkais yra tie patys bendruomenės nariai, paaukoję bent penkis svarus lietuviškam reikalui.

Perkant namus iš pradžios buvo delsiama, nes esant perdidelei Namų Tarybai iki visai susirinkdavo ir prieidavo vienos nuomonės, perkamasis objektas jau būdavo kitų pirkėjų rankose. Vėliau su pirkimu buvo truputi perdaug paskubėta, kas yra atleistina, nes buvo ir sąmoningų trukdymų įsigyti lietuviškus namus.

Skubotumo pasekmės mums neišėjo į naudą. Namai buvo nupirkti prie siauros gatvelės tolimam Melbourno priemiestyje toli nuo bet kokio transporto.

Melbourno lietuviai supranta savo namų reikalingumą ir žino, kad geriau turėti savo namus nors ir toli nuo centro, negu jų neturėti, bet norėtų, kad Namų Taryba, pamažu pradėtų galvoti apie užpirkimą kitų namų geresnėje vietoje.

Pirkimas kitų namų yra galimas tiktai parduodant esamus. Dabartiniai namai yra dažnai remontuojami ir gerinami, tačiau su kiekvienu remontu jų vertė krinta, nes bus sunkiau parduoti, kaip nebetinkamus šeimyniniam gyvenimui. Geriausia išeitis būtų nebeleisti pinigų remontams, bet pamažu pradėti telkti lėšas naujų namų užpirkimui.

Naujieji namai turėtų būti arti miesto centro ir transporto, kad auto mašinų neturintieji tautiečiai ir mūsų jaunimas galėtų lengvai juos pasiekti.

Estai, latviai, vokiečiai, lenkai ir kai kieno kolhozininkais vadinti ukrainiečiai nusipirko tokius gražius savo namus, kad mums melbourniškiams į savo abejus namus pasižiūrėjus gėda darosi.

Melbourne gyveną 300 danų nusipirko Beacounsfield Parade prie jūros, didžiulius rūmus, kur, anot Melbourno dienraščių, esąs pats gražiausias ir kultūringiausias užsieniečių klubas Australijoje.

Mes Mindaugo, Gedimino ir Vytauto ainiai, taip dvasiniai nusigyvenome, kad kaip maži vaikai įsisukę į partinių nesąmonių vystyklus temokame tik smėlio pilis statyti arba kaip donkichotai kovojame su vėjo malūnais.

Melbourno lietuviai supranta, kad ir bendruomenės ir parapijos namai yra netinkamoje vietoje ir savo išvaizda jie daro mums ne kokią reprezentaciją. Jeigu jau negalima pirkti vienų bendrų namų, tai bent vieni kitiems netrukdydami mes atsiektume daug geresnių rezultatų. Tada visi tie vadinamieji "neutralieji", kurie šiandien sako: "neduosiu nei vieniems nei kitiems kol nėra taikos" galėtų prisidėti su savo auka arba parodyti tikrąjį savo veidą.

Alb. Pocius, Melbourne

PAVYKĘ "AIDOS" SPEKTAKLIAI

Čikagoje, balandžio mėn. pradžioje labai sekmingai pastatyti Verdi "Aidos" operos spektakliai. Tris operos spektaklius iš viso aplankė 3.800 Čikagos ir kt. miestų lietuvių.

Prie "Aidos" pastatymo dirbo 243 asmenys, choruose dalyvavo 100 žmonių. Operą dirigavo muz. A. Kučiūnas, režisavo K. Oželis. Pagrindiniame Radames vaidmeny pasirodė St. Baras (Baranauskas). Kitų tautybių pareiškimu, lietuviai savo operų pastatymais Čikagoje pralenkę kitus. **(E)**

PREMIJA PULGIUI ANDRIUŠIUI

Lietuvių Rašytojų Draugija išeivijoje, įvertindama 1960-61 m. išleistus lietuvių originalios kūrybos veikalus, paskyrė dvi premijas po 500 dol.: 1960 metų premija paskirta Pulgiui Andriušiui už veikalą "Rojaus vartai" ir 1961 m. premija teko Leonardui Andriekui už poezijos rinkinį "Saulė kryžiuose".

●

Rusai greitu laiku numato paleisti keletą žmonių į mėnulį. Šios žinios buvo oficialiai paskelbtos iš Maskvos.

●

Žinoma Sydney lietuvių tarpe kultūrininkė p. **Pajauta Daukutė — Pullinen** pereitą savaitę susilaukė sūnaus. Jos vyras p. Pullinen yra suomis, kurį Pajauta baigia sulietuvinti.

●

Škotijos šv. Andriejaus universitetas sovietų rašytojui Michailui Šolochovui suteikė garbės daktaratą.

●

— **Romoje** moteriškų batų projektuotojai skelbia, kad suprojektavo tokius batus, kurie tinka ant kairės ir ant dešinės kojos.

A.L.B. BANKSTOWN APYLINKĖS VALDYBA

GEGUŽĖS 12 D. 7 VAL. VAKARE

"DAINAVOS" SALĖJE, EAST TERRACE, BANKSTOWN,

r e n g i a

Šokių – Vakarą

BANKSTOWN SAVAITGALIO MOKYKLOS PAGERINIMUI IR MOKSLO PRIEMONIŲ ĮSIGIJIMUI.

Veiks bufetas, turtinga loterija ir gros gera kapela.

Įėjimas: suaugusiems — 10 šilingų, moksleiviams — 5 šil.

Be to, bus garbės aukų lapai svečiams su tikslu parodyti savaitgalio mokyklos mokytojams visuomenišką dėkingumą, nors jų kelionės išlaidoms padengti, neskaitant mokytojo sugaišto laiko ir darbo be atlyginimo.

Prašome visuomenę tame pobūvyje kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

A.L.B. BANKSTOWN APYLINKĖS VALDYBA"

Printed by Mintis Pty. Ltd., 417 Burwood Rd., Belmore, Sydney, tel. 75 7094, for the Publisher: Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.